

Lier kommune
v/ Planseksjonen
Postboks 205
3401 LIER

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo			
Saksb.	17 JAN. 2006	Kopi	
Ark:	0696-18.		
Saksnr.	06924	Dok.nr.:	1

Frydenlund gård - gnr 18 bnr 1 - Lier kommune - forslag til reguleringsplan - forhåndshøring

Buskerud fylkeskommune har mottatt forslag til reguleringsplan til forhåndshøring. Vi uttalte oss til varsla plan i brev datert 04.11.2005.

Planfaglige råd

Vi viser til våre kommentarer til varsla plan og regner med at disse vurderes videre. Reguleringsplanen er i tråd med kommuneplanens formålsregulering. I retningslinjene til kommuneplanens arealdel heter det at kulturminner og kulturlandskap skal sikres. For å følge opp overordna plan står det at *"Bestemmelsene i reguleringsplanene må følge opp mål og bestemmelser satt i kommuneplanen."*

Utviklingsavdelingen ønsker i likhet med kommunen å sikre kulturminnene slik at de ikke desimeres i verdi og betydning. For å sikre kulturmiljøet på Frydenlund, er kommune og tiltakshaver bedt om å vurdere konkrete krav til bl.a. byggehøyder og buffersoner. Det er foreslått 6 og 9 meter gesimshøyde. Planlagte bygg nærmest gården bør ikke overgå høyden på nærmeste gårdsbygning. Så får en heller vurdere å tillate høyere bygninger mot vest. Fargene bør være duse og nøytrale. Et annet grep for å øke tilpassinga er å legge grønne fellesareal og parkering inn mot gårdsanlegget. På denne måten vil ikke gården møtes av en ni (?) meter høy murvegg.

Vi var svært skeptiske til utbygging av dette arealet ved forrige rullering av kommuneplanen. Daværende kulturavdeling så ikke for seg blokkbebyggelse like ved Frydenlund gård som en akseptabel løsning. Blokkbebyggelse er etter vår oppfatning ikke riktig bygningstype, både i forhold til Frydenlund og den øvrige boligbebyggelsen i området.

I retningslinjene til kommuneplanen heter det at før reguleringsplan behandles, skal kommunen vurdere om forutsetningene er oppfylt. Kulturmiljø er et sentralt interesseområde for fylkeskommunen. Før planen blir akseptabel for vår del, må den endres fordi den i for liten grad sikrer et unikt kulturmiljø slik også kommuneplanen forutsetter.

Nyere tids kulturminner

Vi ba i vår forrige uttalelse om at det ble tatt hensyn til det verneverdige tunet på Frydenlund, både i forhold til plassering og utforming av nye boliger.

I dag er bebyggelsen som ligger nærmest Frydenlund villaer av ulik type og alder, fra sveitserstilsvillaer i halvannen etasje til bygninger fra 1970-åra i en etasje. De planlagte blokkene vil stå i sterk kontrast til omgivelsene, både det verneverdige gårdstunet og øvrig bebyggelse i vest og sør. Denne utbyggingsformen ser vi som svært lite ønskelig i dette området. Vi anbefaler at planene endres, slik at det kan bygges mer tradisjonell småhusbebyggelse, og at grøntområder/parkering legges nærmest tunet.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår dato
04.01.2006Vår referanse
05/00721-7

Når det gjelder bestemmelser for spesialområde bevaring bør det utarbeides mer spesifikke bestemmelser, som angir muligheter for nybygg, tilbygg, endringer av eksisterende bebyggelse osv. I forslag til bestemmelser står at tiltak må skje etter godkjenning av vernemyndighet. Dette blir ikke riktig. En bedre formulering er: "Tiltak... skal forelegges fylkeskommunens kulturvernmyndighet til uttalelse". Det er kommunen som må godkjenne eller avslå søknad om tiltak.

Arkeologi

Det er foretatt arkeologiske registreringer ved sjakting i dyrka mark. Det ble gjort en god del funn som foreløpig ikke er datert. Det ble tatt ut prøver for C14 datering som vi venter svar på. Dette vil trolig komme i midten av februar. Mange av strukturene som er funnet er ikke tolket ennå, men alt tyder på at de er fra før 1536 og dermed automatisk fredet. Dette vil vi komme tilbake til når dateringene er kommet.

Vi ber om et møte med kommunen og tiltakshaver for å diskutere planen etter at vi har mottatt dateringene. Dato vil vi komme tilbake til.

I forbindelse med registreringer og etterarbeid ble det totalt brukt 60 timer. Faktura på kr 34.800,-. Faktura vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest. Vi har ikke fått faktura på C14 dateringene og vil bli sendt når de foreligger.

Faktura sendes: Hans J. Haugerud, Lierstranda 128, 3400 Lier

Saksbehandler kulturvern: kulturvernleder Inger Liv Gøytil Lund

Med hilsen

Kjersti Bærug Hulbakk e f
konst. fylkeskultursjef

Espen Utne
rådgiver

Vedlegg:

1 Registreringsrapport

Kopi til:

Buskerud	Postboks 4197, 3005 DRAMMEN
Kommunerevisjon IKS	
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Kulturhistorisk museum,	Postboks 6762 St.Olavspl., 0130
Universitetet i Oslo	OSLO

Lisbeth Kaas Ambrosen Utviklingsavdelingen

Vedlegg 1 / Tilhører
Sak. 06/924-1

FORELØPIG
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
RAPPORT FRA ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER

Fylke	Buskerud
Kommune	Lier
Gnr/Bnr, Navn	18/1 Frydenlund
Saksnr.	05/721
Gjelder	Arkeologisk registrering i forbindelse med igangsetting av reguleringsplan for del av Frydenlund gård
Kartreferanse	ØK kart CJ041-5-2
Utført dato	15-18/11 og 22-23/11 2005
Utført av	Lars Groseth, arkeolog Utviklingsavdelingen

Formål og bakgrunn for undersøkelsen

I forbindelse med varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for del av Frydenlund gård, 18/1, Lier kommune ble det foretatt en arkeologisk registrering av planområdet for å avklare om tiltaket vil berøre automatisk fredete kulturminner.

Bemanning og tidsbruk

Registreringen ble gjennomført av Lars Groseth. Det ble brukt 39 timer i felt inkludert kjøring, 1 time til forarbeid og 20 timer til etterarbeid, til sammen 60 timer.

Tidligere arkeologiske registreringer

Planområder er ikke tidligere arkeologisk registrert. Det er likevel kjent 2 gravhauger fra tidligere innenfor planområdet,- en rundhaug og en langhaug (id39108).

Områdebeskrivelse

Planområdet består av gårdstunet på Frydenlund samt noe "utmark". Denne utmarka har tidligere vært et parkanlegg omkring tunet. For øvrig består planområdet av dyrka mark. Området er flatt, men heller svakt mot sør og Drammensfjorden, og ligger +/- 5 moh.

Metode

Det ble sjaktet med gravemaskin i de deler av dyrka mark som vil bli direkte berørt av tiltaket. I "utmarka" ble det foretatt en visuell overflateregistrering.

Registreringer/observasjoner

Innmarka:

Det ble gravd til sammen 14 sjakter, noe som utgjør ca xxx kvm.

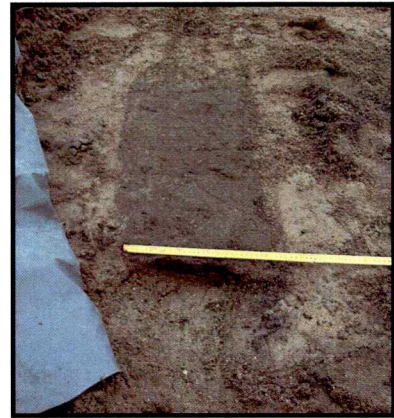
Følgende strukturer er registrert:

Sjakt 3

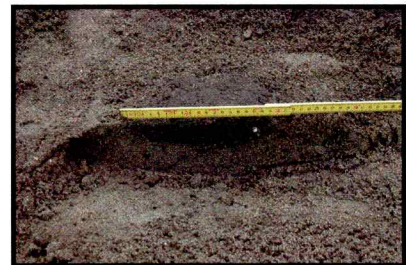
S1 Uviss struktur, sirkulær, om lag 0,8x0,6m. Fyllskiftet består av brun sandjord med enkelte kullflekker mot den grågule sanda som er i grunnen for øvrig. Strukturen ble **snittet**. Fyllskiftet var ca 20cm dypt, med noen kullflekker (se tegning).

S2 Uviss struktur, langoval 1,2x0,3m. Fyllskift som består av brun sandjord med noen kullflekker, som S1. **Snittet** i S-ende. Dybden på fyllskiftet er 4cm. Det ble tatt ut en **kullprøve** herfra.

S3 Uviss struktur, sirkulær 0,24x0,20. Fyllskift som består av brun sandjord. Strukturen ble **snittet**. Dybde på fyllskiftet 4cm.

S4 Uviss struktur, sirkulær 0,2x0,2m. Fyllskift som består av brun sandjord.

S3 og S4 i forgrunnen, S2 i bakgrunnen.

S1 bakerst i bildet, S2 midt i bildet og S3-4 i forgrunnen.

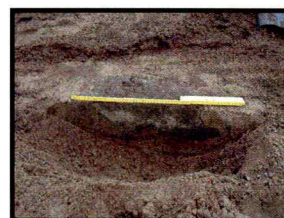
Større områder med fyllskift rett sør for S1 og S2.

Merknader til strukturene i sjakt 3

Strukturene S1-S4 er vanskelige å tolke. Sjakten ble her utvidet for å finne eventuelle flere strukturer, men uten at denne utvidelsen ble klargjørende. Strukturene synes ikke å være stolpehull eller del av noen annen konstruksjon. De store amøbeformede fyllskiftene fortsetter inn under sjaktkanten både i nord- og sørende, men de gjenfinnes ikke i sjakt 2 (i nord) eller sjakt 4 (i sør). Det foreligger en udatert kullprøve fra S2. Strukturene er merket med nummer og dekket til med filt.

Sjakt 5

S5 Uviss struktur, sirkulærformet fyllskift som består av mørkbrun sandjord. **Snittet** (se tegning). **Avskrevet.**

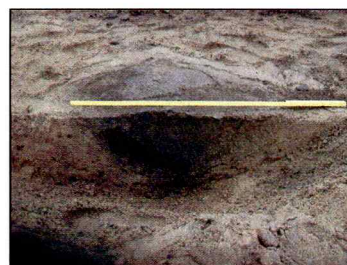

S6 Uviss struktur, sirkulærformet fyllskift, mørkbrun sandjord, som synes å være gjennomskåret av plogspor. **Snittet** (se tegning). **Avskrevet.**

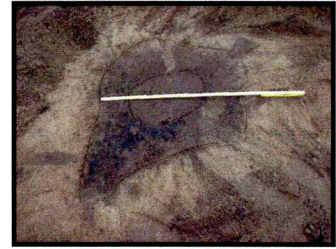

Sjakt 7

S7 Mulig stolpehull. Sirkulærformet fyllskift 1,0x0,8m. Lysbrun sandjord avgenser strukturen mot sandgrunnen for øvrig. Innenfor avgrensningen er det et nytt sirkulærformet fyllskift som består av mørkbrun sandjord med partier av kullblandet/kullfarget sandjord med enkelte kullbiter (se tegning). **Snittet**. Profilen viser en klar avgrensning av det laget som på overflaten sees som mørkbrun sandjord. Dybden på dette laget er ca 18cm. Det kullblandete/kullfargete sjiktet kan også sees i profilen. Den lysebrune sandjorda er også markert i profilen, og har en klar avgrensningen på sidene, men noe mer uklar avgrensning i bunnen.

S8 Uviss struktur, klart avgrenset mot sandgrunnen, ca 0,6x0,7m (se tegning). Som foregående struktur er det en sirkulær struktur innenfor den ytre avgrensningen. Denne består av mørkbrun sandjord, en stein stikker så vidt opp i midten av denne sirkelen. Stikk med jordbor i sentrum viser at den mørkbrune sandjorda har en dybde på ca 30cm.

S9 Uviss struktur, sirkulærformet ca 1,20x1,0m, mørkbrun sandjord og noe kullblandet klart avgrenset mot den lyse sandgrunnen (se tegning). Særlig konsentrasjon av kullblandet sandjord og kullbiter i sentrum av strukturen. Stikk med jordbor i sentrum viser en dybde på ca 40cm.

S10 Uviss struktur, rektangulær 0,34x0,24m, består av gråbrun sandjord (se tegning). Stikk med jordbor viste maksimum dybde på 10cm, men overgangen mellom struktur og undergrunnen var uklar i jordboret.

S11A Fyllskift, langoval struktur som består av gråbrun sandjord.

S11B Fyllskift, langoval struktur som består av gråbrun sandjord.

Bildet viser S11B i forgrunnen og strukturene S7-8-9 fra venstre mot høyre bak i bildet. S10 ligger utenfor bildet og til høyre for disse strukturene.

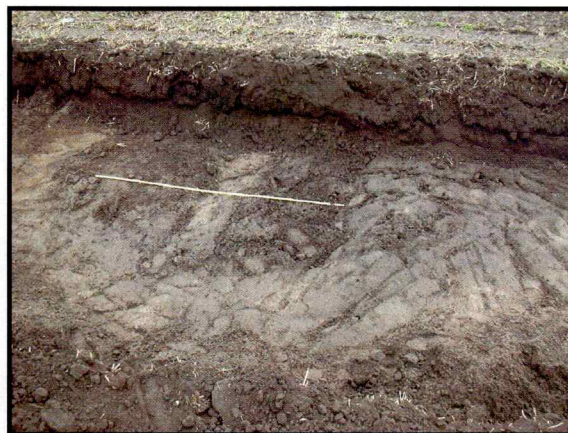
Merknader til strukturene i sjakt 7

Strukturene S7-8-9 er svært like i overflaten, både i form og i type fyllskift. S7 er snittet og tolket som et mulig stolpehull. Stikk med jordbor viser også av S8-9 er forholdsvis dype, og kan også sees på som mulige stolpehull. De ligger dog ikke på en vannrett linje, og utgjør slik sett ikke noen klar del av en mulig konstruksjon. Fyllskiftene 11A-B ligger sør for strukturene 8-10. Sjakten er på dette stedet utvidet både mot nord og sør, uten at lignende strukturer ble

påvist. Det er heller ikke liknende strukturer i sjakt 5 eller 6 som ligger nord for sjakt 7, eller sjakt 8 i sør. Likevel kan det være grunn til å være oppmerksom på disse strukturene sett i sammenheng med andre typer strukturer/fyllskift som er påvist i sjaktene 8, 9 og 11. S7-11B er merket med nummer, men kun S7-10 er dekket til med filt.

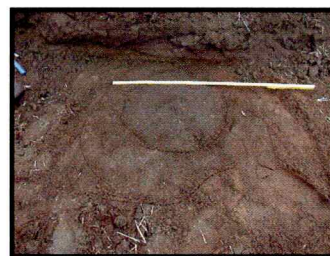
Sjakt 8

S13 Struktur som fortsetter inn under sjaktkanten i sør. Strukturene er halvsirkelformet og består av svært kullblandet sandjord. Innenfor denne strukturen er det videre to konsentrasjoner av skjørbrent stein. Den vestre konsentrasjonen måler 0,8x1,6m, men hvor sørenden fortsetter inn under sjaktkant. Den østre konsentrasjonen måler 1,3x1,2m, men fortsetter også inn under sjaktkanten i sør. Selv om det på overflaten ser ut som to konsentrasjoner med skjørbrent stein, er det likevel en mulighet for at disse to henger sammen da det kun er ca 10 cm mellom disse to. S13 må sees i sammenheng med lignende strukturer i sjakt 9. S13 er merket med nummer, og delvis dekket med filt.

Sjakt 9

S14 Uviss struktur, sirkulærformet, 0,8x0,9m, består av gråbrun og rødlig sandjord (se tegning). Innenfor strukturen sees et tydelig sirkulært fyllskift med mørkbrun, kullblandet sandjord.

S15 Struktur/fyllskift som består av kullblandet sandjord og enkelte skjørbrente stein, strekker seg Ø-V i sjakten, men går også inn under sjaktkantene. Henger sammen med S16.

Bildet viser del av S15.

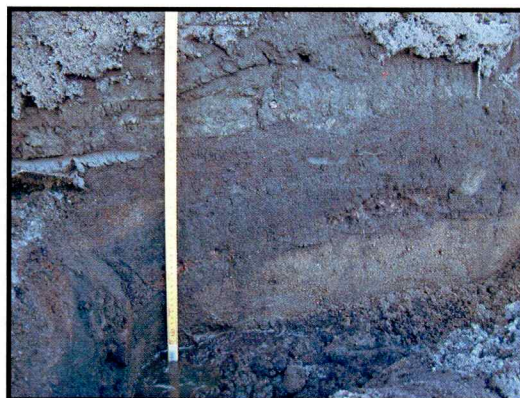
S16 Struktur/fyllskift som henger sammen med S15, men mørkere og betydelig mer skjørbrent stein. Det ble gravd et **snitt** i NØ-re hjørne av strukturen inn mot sjaktkanten. Profilen viser et markert kulturlag med dybde på ca 20cm som ligger under pløyselaget her. Det var et kompakt lag av skjørbrent stein 10-15 cm under overflaten av dette kulturlaget, selv

om de også var skjørbrent stein i overflaten. Omkring det kompakte laget med stein var det kullbiter. Her ble det tatt ut en **kullprøve for datering**. Profilsnittet fyltes raskt med vann fra bakken.

Bildet viser S16 med profilsnittet i høyre kant, og hvor S15 fortsetter i forlengelsen av S16 mot vest.

**Profilen i S16, mot vest.
Det røde er skjørbrent stein.**

Profilen i S16 mot nord.

S17 Struktur med kullblandet sandjord og mye skjørbrent stein (som S15-16). Strukturen går Ø-V, men svinger mot sør i østre ende og inn under sjaktkant. Mest skjørbrent stein i V-re ende innenfor et område på 2x1,3m.

Bildet viser S17 mot øst.

S18 Struktur/fyllskift med kullblandet sandjord i en stripe som buer fra NØ mot S og inn under sjaktkant.

S19 Struktur/fyllskift av kullblandet sandjord og skjørbrent stein. Strukturen går inn under sjaktkanten. Den delen av strukturen som ligger i sjakten ble rensset vekk, og dette viste at dybden på denne strukturen var 10-12cm. Strukturen er identisk med S20. Det er svært rødbrent sand i grunnen på dette stedet i sjakten.

Bildet viser profilen av S19 nederst i sjaktkanten. Sees som skjørbrent stein.

S20 Struktur/fyllskift av kullblandet sandjord og skjørbrent stein som går inn under sjaktkanten i sør. Den synlige delen av strukturen måler 0,9x0,45m. Svært rødbrent sand i grunnen her som ved S19.

Bildet viser S20 på under venstre del av tommestokken, og restene av S19 under høyre del.

S21 Struktur/fyllskift av kullblandet sandjord og skjørbrent stein. Det kan være mer skjørbrent stein i den V-re delen av strukturen enn i strukturen for øvrig. Fortsetter inn under sjaktkanten mot sør. Svært rødbrent sand i grunnen også her.

Merknader til strukturene i sjakt 9

Det kan ikke være tvil om at steinen som finnes i strukturene i sjakt 9 er skjørbrente. Steinen kan ligne på Drammensgranitten, men er svært porøs og oppsprukket som følge av oppvarming. Steinen må være tilført, det finnes ikke stein naturlig i bakken i dette området. Det er mulig strukturene her er avfallslag etter en eller annen aktivitet. Lil Gustafson, KHM, var på befaring her 18.11.2005. Hun foreslo at dette kunne være bryggestein fra middelalder, dvs stein som har vært brukt i forbindelse med ølbrygging. Området ligger omkring 5 moh, og aktiviteten på landjorda kan ikke være særlig eldre enn yngre jernalder. Kanskje kan man heller se på dette som et strandområde med brygger for båter i yngre jernalder, og at strukturene har en forbindelse med en slik aktivitet? Dateringen av kullprøven fra S16 vil være til hjelp for tolkningen

Sjakt 11

S22 Stolpehull, steinskodd. Kullblandet sandjord i overflaten, sirkulær med diameter omkring 0,6m. Noe mørkere fyllskift i senter av strukturen med diameter omkring 25cm. I dette laget ligger det skjørbrent stein. Strukturen ble **snittet** (se tegning). Profilen viste et stolpeavtrykk med dybde 32 cm, og med en del skjørbrent

stein helt ned som kan være skoningsmateriale. Det ble tatt ut en **kullprøve for datering**.

Bildet viser profilen i S22.

S23 Struktur/fyllskift med brun til mørkebrun sandjord, som går i en halvsirkel. Denne er særlig avgrenset mot grunnen i N, V og S, men noe mer diffus i Ø. Kan minne om fotgrøft.

Bildet viser NV-ende av S23, bilde tatt mot Ø. Strukturen fortsetter ut av bildet til høyre.

S24 Struktur med skjørbrent stein som ligger innenfor avgrensningen til S23. Sirkelformet, 0,8x06m. Mye skjørbrent stein og kullbiter. Avgrensningen på overflaten kan minne om en kokegrop, selv om avgrensningen er noe diffus ut mot S23. Det er tatt ut **kullprøve** i overflaten for datering.

Bildet viser S24 i forgrunnen og hele strukturen S23. S22 ligger bakerst i bildet.

Merknader til strukturene i sjakt 11

Sjakt 11 er en forlengelse av sjakt 9 mot øst. Mellom disse sjaktene er det en grøft med noe vegetasjon. Det er derfor all grunn til å tro at disse strukturene kan sees i sammenheng med strukturene i sjakt 9. Der ingen liknende strukturer i sjakt 10 og 12m hhv nord og sør for sjakt 11. Det at denne typen strukturer synes å ligge på linje og i samme nivå over havet, kan kanskje underbygge at dette har noe med en strandkant eller bryggeanlegg å gjøre. S22 er det tydeligste stolpehullet vi har i denne undersøkelsen, og kanskje denne stolpen har med en brygge å gjøre? Dette forklarer ikke de skjørbrante steinene eller hvilken funksjon de har hatt annet enn som avfallslag.

Utmarksregistrering

Nord for dyrka mark som ligger rett på nordsiden av gårdstunet er det et lite skogholt.

Id95465

Hulvei. Veien går N-NNV/S-SSØ, er ca 1m dyp, ca 1m bredde i bunn men noe smalere i nordenden. Typisk hulveiform med slake kanter. Terrenget her er nesten helt flatt, og slik sett er det ikke helt vanlig å treffe på hulveier som helst oppstår i hellende terreng (bildet viser hulveien mot sør). Veien går tvers igjennom skogholtet, og stopper inn mot dyrka mark både i nordre og søndre ende. I søndre ende kan man se at det er lagt sementrør ned i hulveien videre mot sør der veien nå er gjenfylt, og hvor det er dyrka mark over. Like øst for hovedbygningen på gården er det også mulig å se en forsenkning i terrenget som er et tråkk. Dette tråkket kan ha sammenheng med hulveien, men kan helt klart også være uavhengig, og yngre, enn hulveien (tråkket markert på kartet). Dette tråkket er derfor ikke definert som automatisk fredet.

Dette tråkket, og selvsagt hulveien, er likevel interessant sett i forhold til de tidligere registrerte gravhaugene som ligger i nordøst for tråkket og i det samme skogholtet (tidligere park tilhørende gården).

Rundhaugen sett fra langhaugen, mot øst.

Rundhaugen, mot nordvest.

Langhaugen, mot nord.

Området som ble sjaktet med gårdstunet i bakgrunnen.

Riksantikvaren

Postboks 8196 Dep
0034 OSLO

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo		
Saksb. L160	31 AUG. 2006	Kopi
Ark:	0626-18	
Saksnr.	06/924	Dok.nr.: 2

Frydenlund gård gnr 18 bnr 1 - Lier kommune forslag til reguleringsplan Søknad om dispensasjon etter kulturminneloven §8, 4. ledd - 16 strukturer under markoverflaten

Buskerud fylkeskommune oversender herved ovennevnte reguleringsplan for behandling etter kulturminneloven §8, 4.ledd.

Tiltak: Reguleringsplan for utbygging av boliger samt bevaring av eksisterende gårdsanlegg.

Tiltakshaver: Planen fremmes av Lier kommune, planlegger er Hindhamar AS, Drammen, på vegne av Frydenlund AS.

Forundersøkelser: Planområdet ble arkeologisk registrert i tidsrommet 15 – 22. 11. 2005 forbindelse med varsel om oppstart av reguleringsplanen. Det ble på innmarksområdene registrert 16 (ID 96319 og 96321) strukturer ved maskinell sjakting. ID 96319 består av 12 strukturer som henholdsvis er tolket som 10 koksteinsforekomster og to stolpehull.

ID 96321 består av fire strukturer, alle tolket som stolpehull.

Det ble foretatt snitting av 5 av strukturene og tatt ut dateringsprøve av tre av disse som ga et resultat fra 720 – 1460 e.Kr.

Kulturmiljø: strukturene ligger i et typisk jordbrukslandskap, nærmere bestemt gårdstunet på Frydenlund med noe utmark (tidligere parkområde) rundt.

Tiltakets samfunnmessige betydning: Lier kommune er en tilflytningskommune med dertil hørende press på boligutbygging. Tiltaket vil i denne sammenheng virke dempende på denne situasjonen.

Vurdering av kulturminnene: Strukturene det her er snakk om ligger under markoverflaten og har derfor ikke noe formidlingspotensiale. Dessuten vil moderne jordbruksmetoder med tanke på dybdepløying komme til å skade disse strukturene og i et litt lenger perspektiv vil de bli eliminert fullstendig.

Det vil da være av større vitenskapelig interesse å foreta en arkeologisk undersøkelse av disse.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bifk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bifk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår dato
06.07.2006

Vår referanse
05/00721-16

Fylkeskommunens tilråding: Kulturavdelingen tilrår at det gis dispensasjon etter kulturminneloven §8, 4. ledd for ID 96319, enkeltnr: 1 – 12 og ID 96321, enkelt nr: 1 – 4. Vilåret er at det blir gjort en arkeologisk undersøkelse som bekostes av tiltakshaver, jmf. Kulturminneloven § 10.

Med hilsen

Inger Liv Gøyt/Lund
kulturvernleder

Kjell Erik Sønsterud
arkeolog

Vedlegg:

- 1 Reguleringsplan med bestemmelser
- 2 Oversikskart 1: 50000
- 3 Arkeologisk rapport

Kopi til:

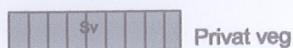
Lier kommune Postboks 205, 3401 LIER
Universitetet i Oslo UKM Pb 6762 St. Olavs plass, 0164 OSLO

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

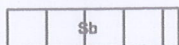
For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

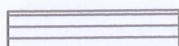
Bygningssaksnummer: 05/721-17
VEDLEGG
 (vedlegg nr. 1)
 Planlagt bebyggelse
 i
 planlagt bygningssaksnummer

Privat veg

Bevaring av bygninger og anlegg

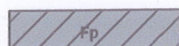

Frisiktsone ved veg

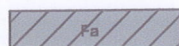
Fellesområder
(PBL §25,1.ledd nr 7)

Felles renovasjon

Felles parkeringsplass

Felles avkjørsel

- Regulert sementinje
- Byggegrense
- Regulert kant kjørebane

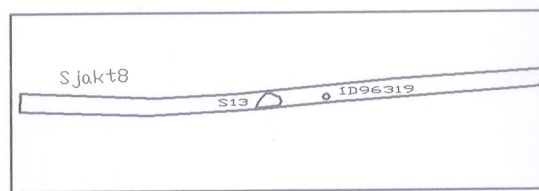
Punktsymboler

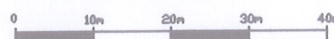
Avkjørsel

Registrerte kulturminner

(som det søkes om dispensasjon for):

MÅLESTOKK A1 1:1000
MÅLESTOKK A3 1:2000

**FORSLAG TIL REGULERINGSPLAN
DEL AV FRYDENLUND GÅRD**

Gnr./Bnr. 18/1

MED TILHØRENDE BESTEMMELSER TIL REGULERINGSPLAN

SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

KARTBLAD:

KARTPRODUSENT:

REVISJON:

C

B

A Justeringer etter forhåndshøring, lagt inn arkeologiske registreringer.

SAKSNR. DATO SIGN.

07.03.2006

KOMMUNESTYRETS VEDTAK:

3. GANGSBEHANDLING I DET FASTE UTVALG FOR PLANSAKER

OFFENTLIG ETTERSYN FRA TIL

2. GANGSBEHANDLING I DET FASTE UTVALG FOR PLANSAKER

OFFENTLIG ETTERSYN FRA TIL

1. GANGSBEHANDLING I DET FASTE UTVALG FOR PLANSAKER

KUNNGJØRING AV OPPSTART AV PLANARBEIDET

05.10.2005

SAKSNR. DATO SIGN.

18.11.2005

1474.00R-R10.01

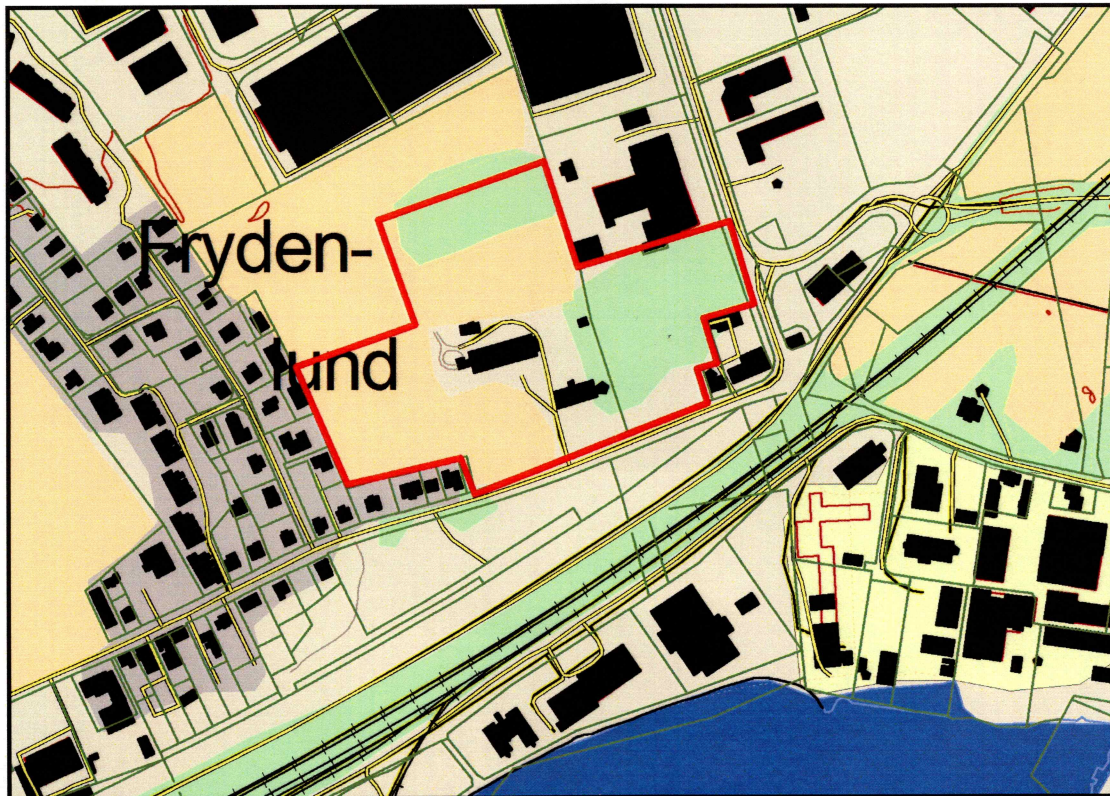

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE RAPPORT FRA ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER

Fylke	Buskerud
Kommune	Lier
Gnr/Bnr, Navn	18/1 Frydenlund
Saksnr.	05/721
Gjelder	Arkeologisk registrering i forbindelse med igangsetting av reguleringsplan for del av Frydenlund gård
Kartreferanse	ØK kart CJ041-5-2
Utført dato	15-18/11 og 22-23/11 2005
Utført av	Lars Groseth, arkeolog Utviklingsavdelingen
Vedlegg	Strukturliste Oversiktskart registrerte kulturminner Oversiktskart registrerte strukturere i sjaktene Kart S1-S4 Kart S7-S11B og S13 Kart S15-S16 Kart S17-S21 Kart S22-S24 Vedartsbestemmelser C14 dateringer Registreringskjema for ID: 96319, 96321, 39108 95465 Plan og profiltegninger

Oversiktskart. Planområdet markert med rødt.

Planområdet.

Formål og bakgrunn for undersøkelsen

I forbindelse med varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for del av Frydenlund gård, 18/1, Lier kommune ble det foretatt en arkeologisk registrering av planområdet for å avklare om tiltaket vil berøre automatisk fredete kulturminner.

Bemanning og tidsbruk

Registreringen ble gjennomført av Lars Groseth. Det ble brukt 39 timer i felt inkludert kjøring, 1 time til forarbeid og 20 timer til etterarbeid, til sammen 60 timer.

Tidligere arkeologiske registreringer

Planområder er ikke tidligere arkeologisk registrert. Det er likevel kjent 2 gravhauger fra tidligere innenfor planområdet,- en rundhaug og en langhaug (id39108).

Områdebeskrivelse

Planområdet består av gårdstunet på Frydenlund samt noe "utmark". Denne utmarka har tidligere vært et parkanlegg omkring tunet. For øvrig består planområdet av dyrka mark. Området er flatt, men heller svakt mot sør og Drammensfjorden, og ligger +/- 5 moh.

Metode

Det ble sjaktet med gravemaskin i de deler av dyrka mark som vil bli direkte berørt av tiltaket. I "utmarka" ble det foretatt en visuell overflateregistrering.

Registreringer/observasjoner

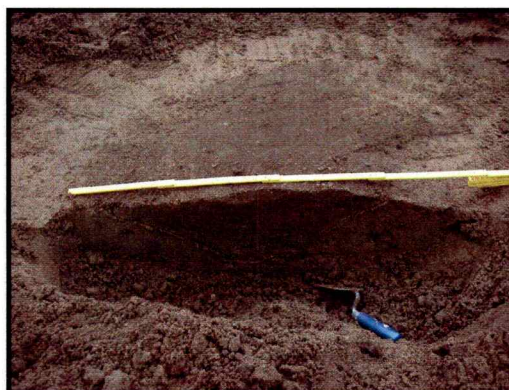
Innmarka:

Det ble gravd til sammen 14 sjakter, noe som utgjør ca 3000 kvm.

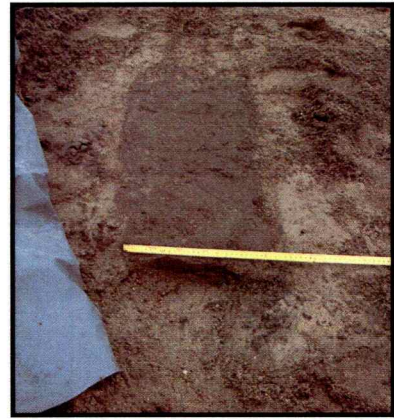
Følgende strukturer er registrert:

Sjakt 3

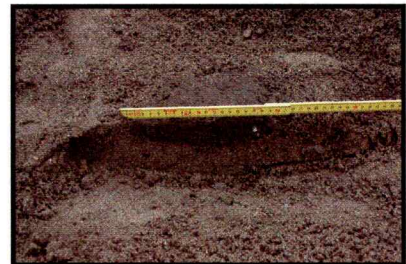
S1 Uviss struktur, oval, om lag 0,8x0,6m. Fyllskiftet består av brun sandjord med enkelte kullflekker mot den grågule sanda som er i grunnen for øvrig. Strukturen ble **snittet**. Fyllskiftet var ca 20cm dypt, med noen kullflekker (se tegning).

S2 Uviss struktur, langoval 1,2x0,3m. Fyllskift som består av brun sandjord med noen kullflekker, som S1. **Snittet** i S-ende. Dybden på fyllskiftet er 4cm.

S3 Uviss struktur, sirkulær 0,24x0,20. Fyllskift som består av brun sandjord. Strukturen ble **snittet**. Dybde på fyllskiftet 4cm.

S4 Uviss struktur, sirkulær 0,2x0,2m. Fyllskift som består av brun sandjord.

S3 og S4 i forgrunnen, S2 i bakgrunnen.

S1 bakerst i bildet, S2 midt i bildet og S3-4 i forgrunnen.

Større områder med fyllskift rett sør for S1 og S2.

Merknader til strukturene i sjakt 3

Strukturene S1-S4 er vanskelige å tolke. Sjakten ble her utvidet for å finne eventuelle flere strukturer, men uten at denne utvidelsen ble klargjørende. Strukturene synes ikke å være

stolpehull eller del av noen annen konstruksjon. De store amøbeformede fyllskiftene fortsetter inn under sjaktkanten både i nord- og sørende, men de gjenfinnes ikke i sjakt 2 (i nord) eller sjakt 4 (i sør). Det foreligger en udatert kullprøve fra S2. Strukturene er merket med nummer og dekket til med filt.

Sjakt 5

S5 Uviss struktur, sirkulærformet fyllskift som består av mørkbrun sandjord. **Snittet** (se tegning). **Avskrevet.**

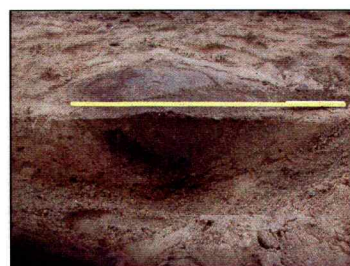

S6 Uviss struktur, sirkulærformet fyllskift, mørkbrun sandjord, som synes å være gjennomskåret av plogspor. **Snittet** (se tegning). **Avskrevet.**

Sjakt 7

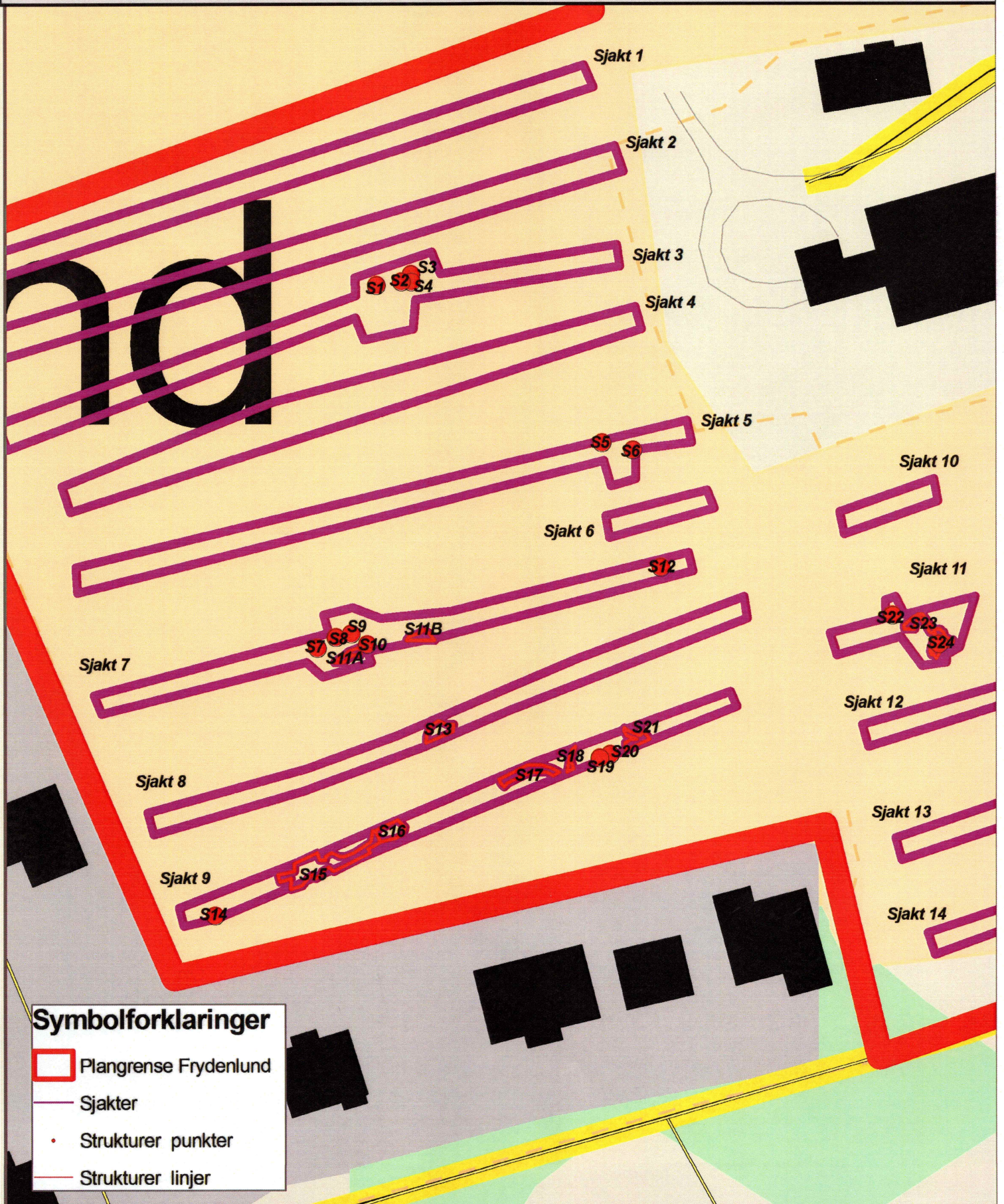
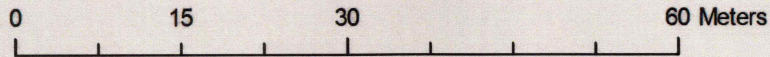
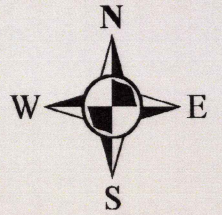
S7 Mulig stolpehull. Langovalt fyllskift 1,0x0,8m. Lysbrun sandjord avgenser strukturen mot sandgrunnen for øvrig. Innenfor avgrensningen er det et nytt sirkulærformet fyllskift som består av mørkbrun sandjord med partier av kullblandet/kullfarget sandjord med enkelte kullbiter (se tegning). **Snittet.** Profilen viser en klar avgrensning av det laget som på overflaten sees som mørkbrun sandjord. Dybden på dette laget er ca 18cm. Det kullblandete/kullfargete sjiktet kan også sees i profilen. Den lysebrune sandjorda er også markert i profilen, og har en klar avgrensningen på sidene, men noe mer uklar avgrensning i bunnen.

S8 Mulig stolpehull, klart avgrenset mot sandgrunnen, ca 0,6x0,7m (se tegning). Som foregående struktur er det en sirkulær struktur innenfor den ytre avgrensningen. Denne består av

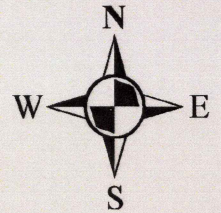
Frydenlund, 18/1, Lier kommune
Oversikt strukturer i sjaktene

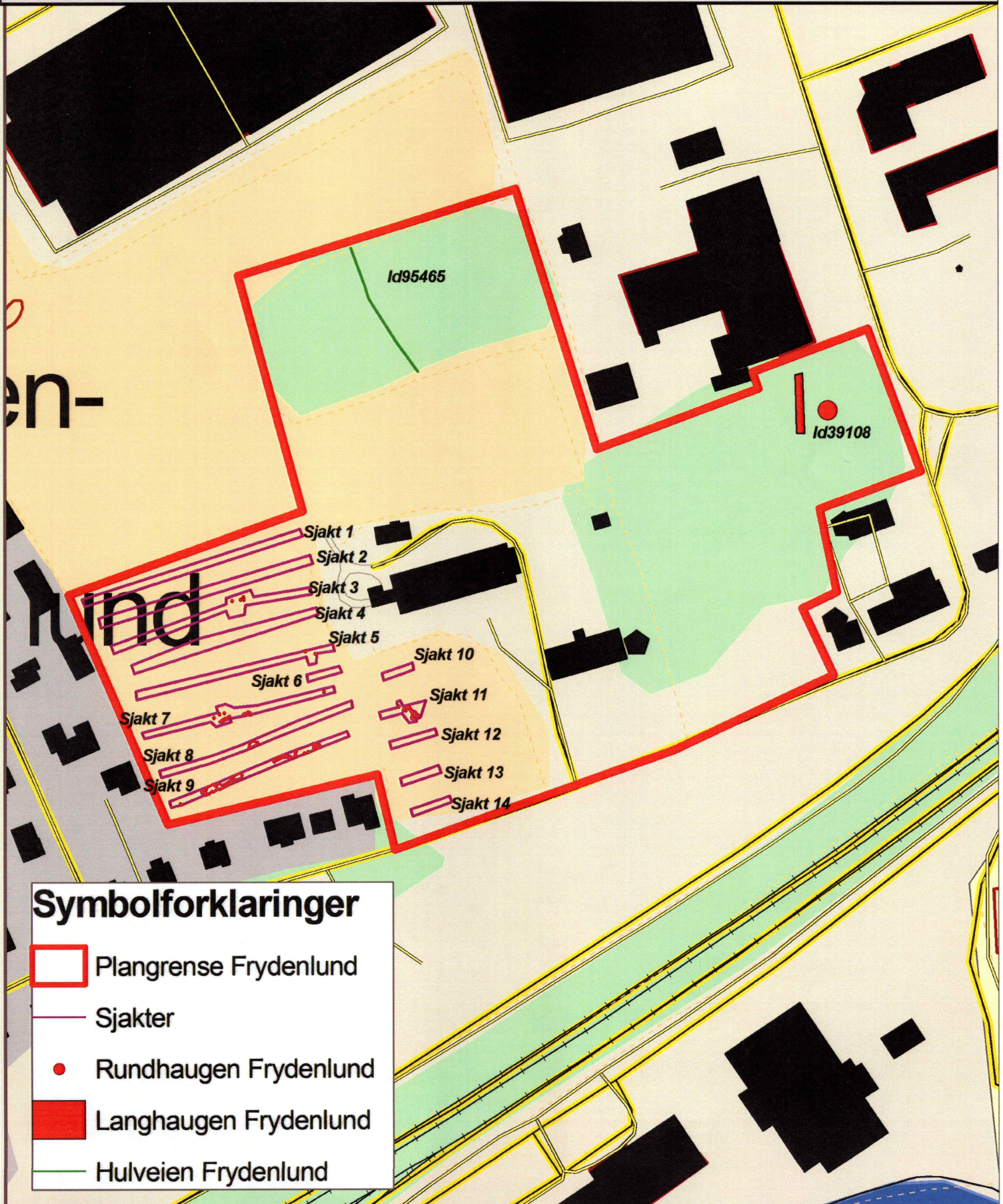
Symbolforklaringer

- Plangrense Frydenlund
- Sjakter
- Strukturer punkter
- Strukturer linjer

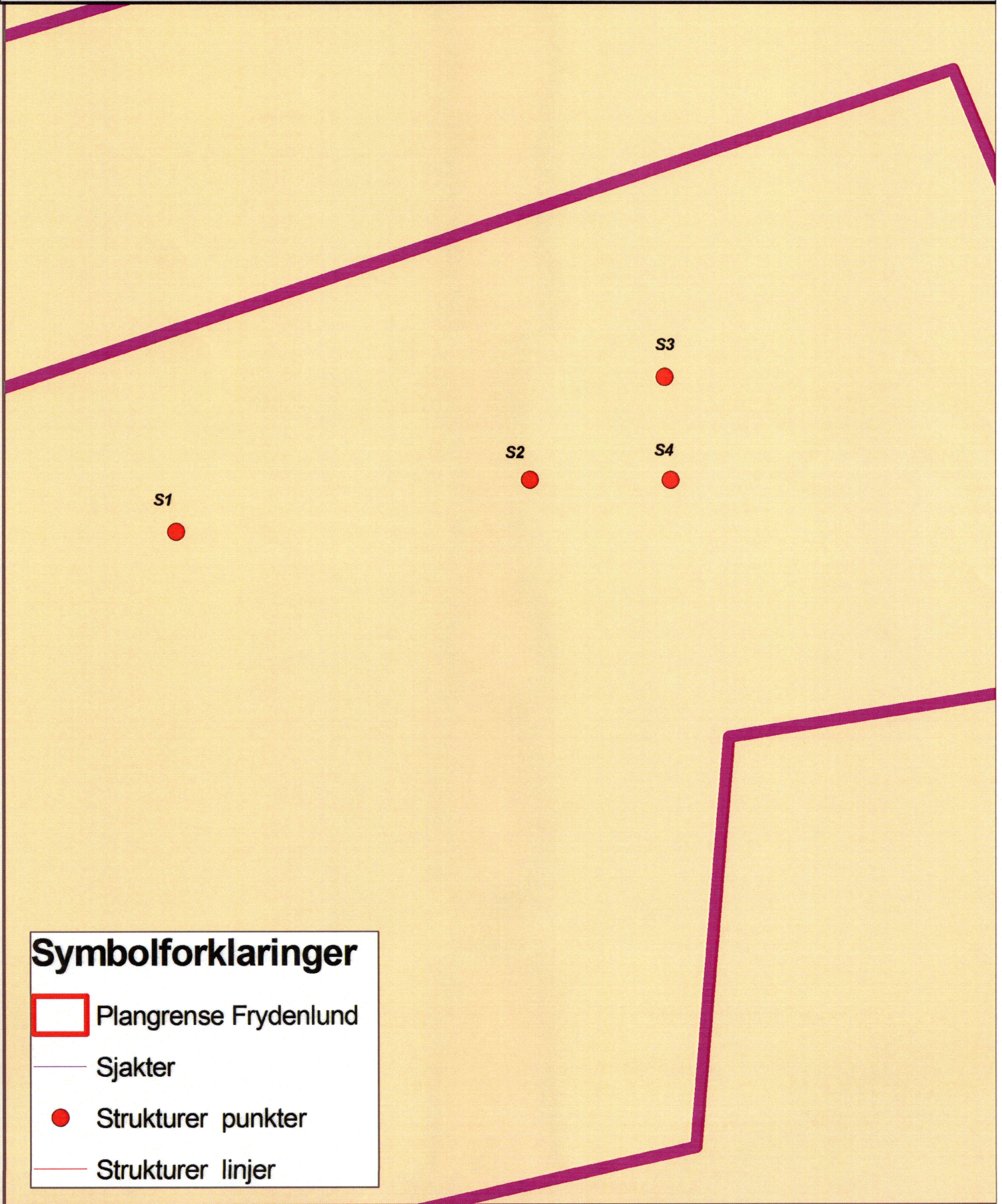
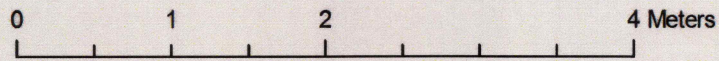
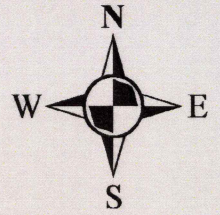
Frydenlund, 18/1, Lier kommune
Oversikt registrerte kulturminner

0 45 90 180 Meters

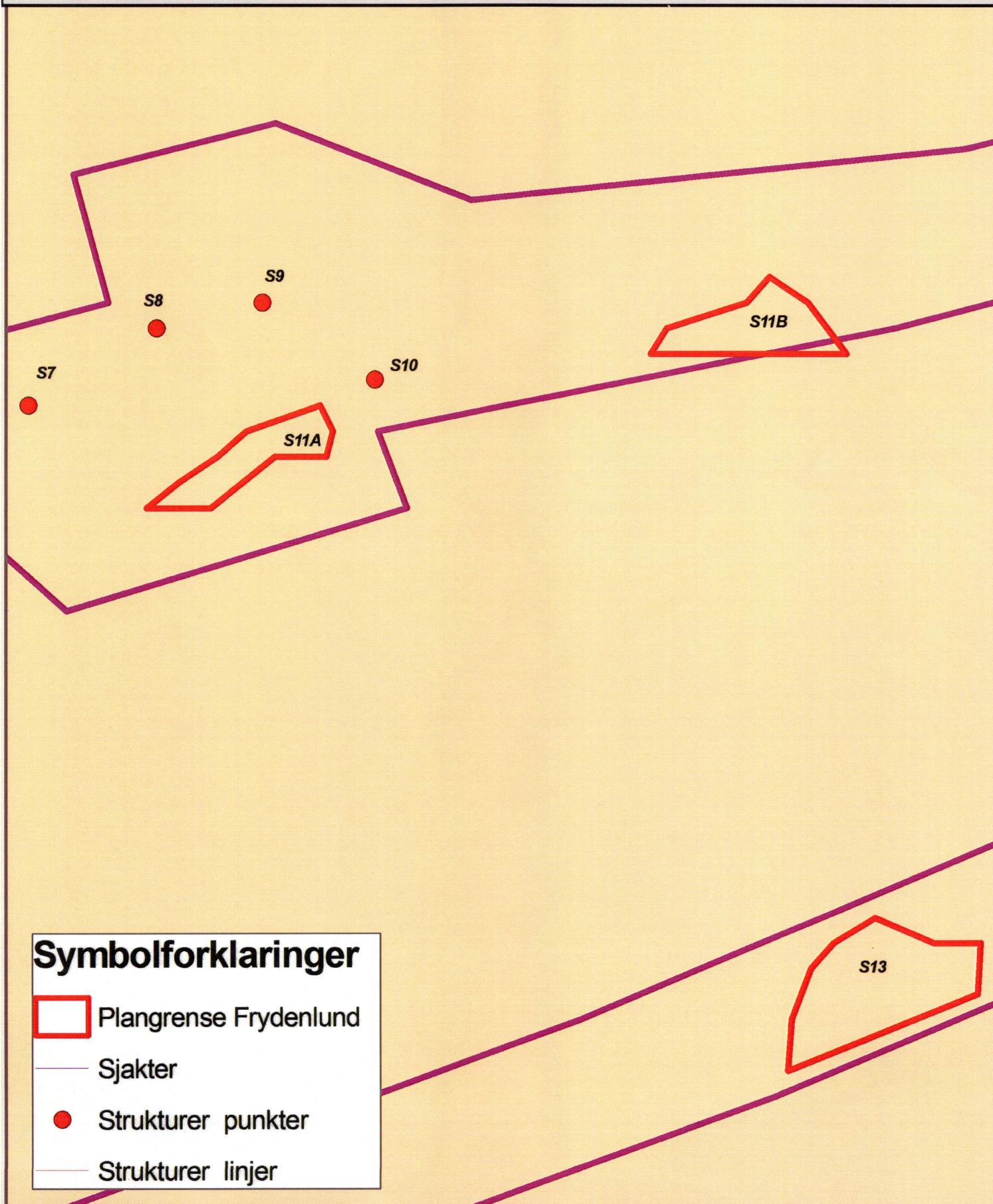
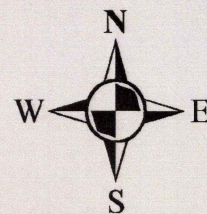
Frydenlund, 18/1, Lier kommune
S1-S4

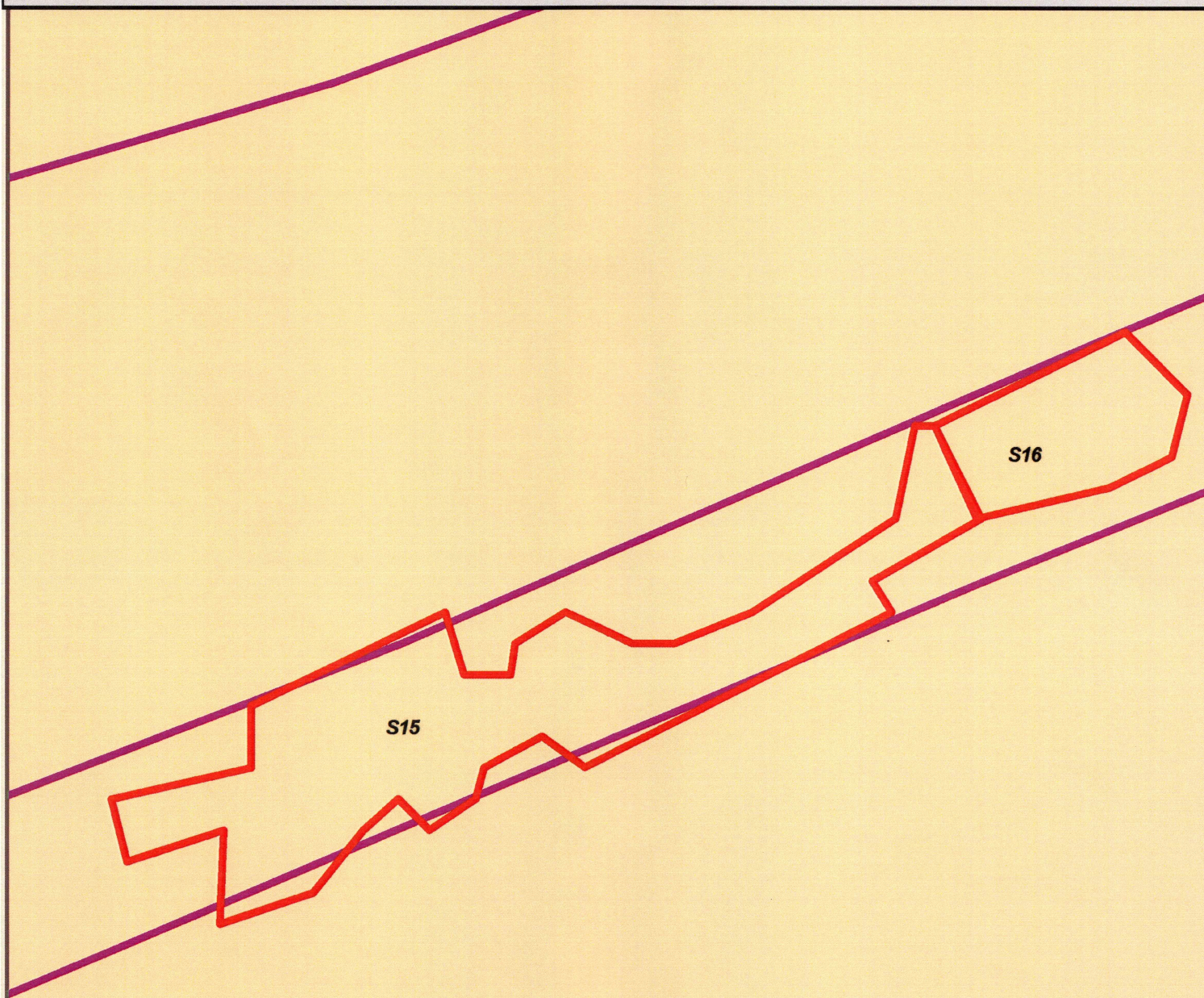
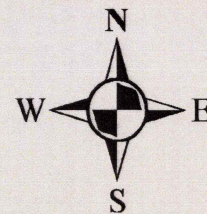
Symbolforklaringer

- Plangrense Frydenlund
- Sjakter
- Strukturer punkter
- Strukturer linjer

Frydenlund, 18/1, Lier kommune
S7-S11B og S13

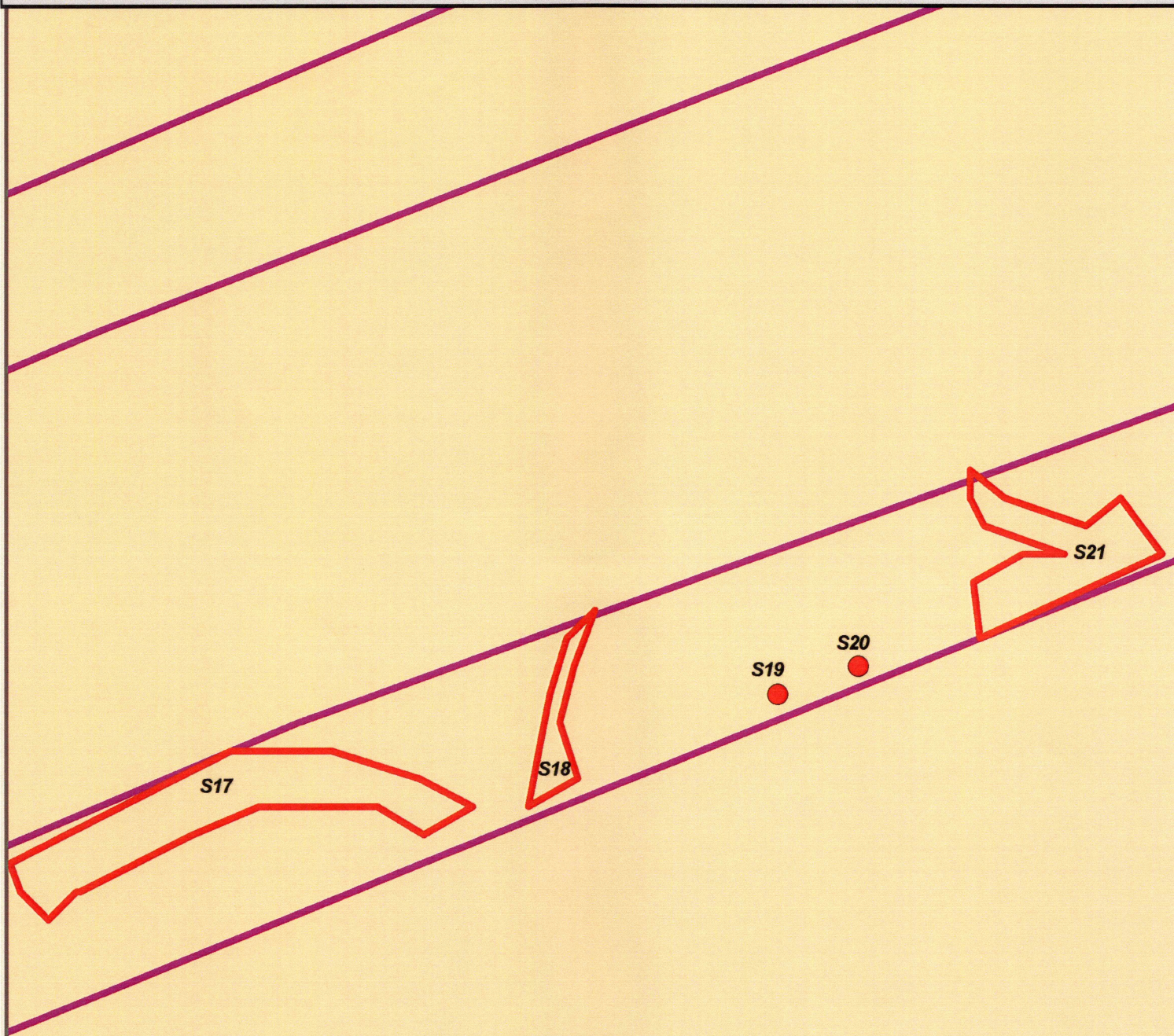
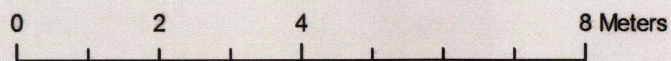
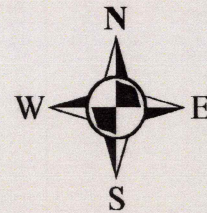
Frydenlund, 18/1, Lier kommune
S15-S16

Symbolforklaringer

- Plangrense Frydenlund
- Sjakter
- Strukturer punkter
- Strukturer linjer

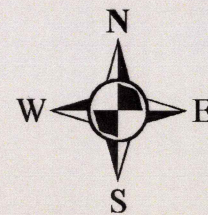
Frydenlund, 18/1, Lier kommune
S17-S21

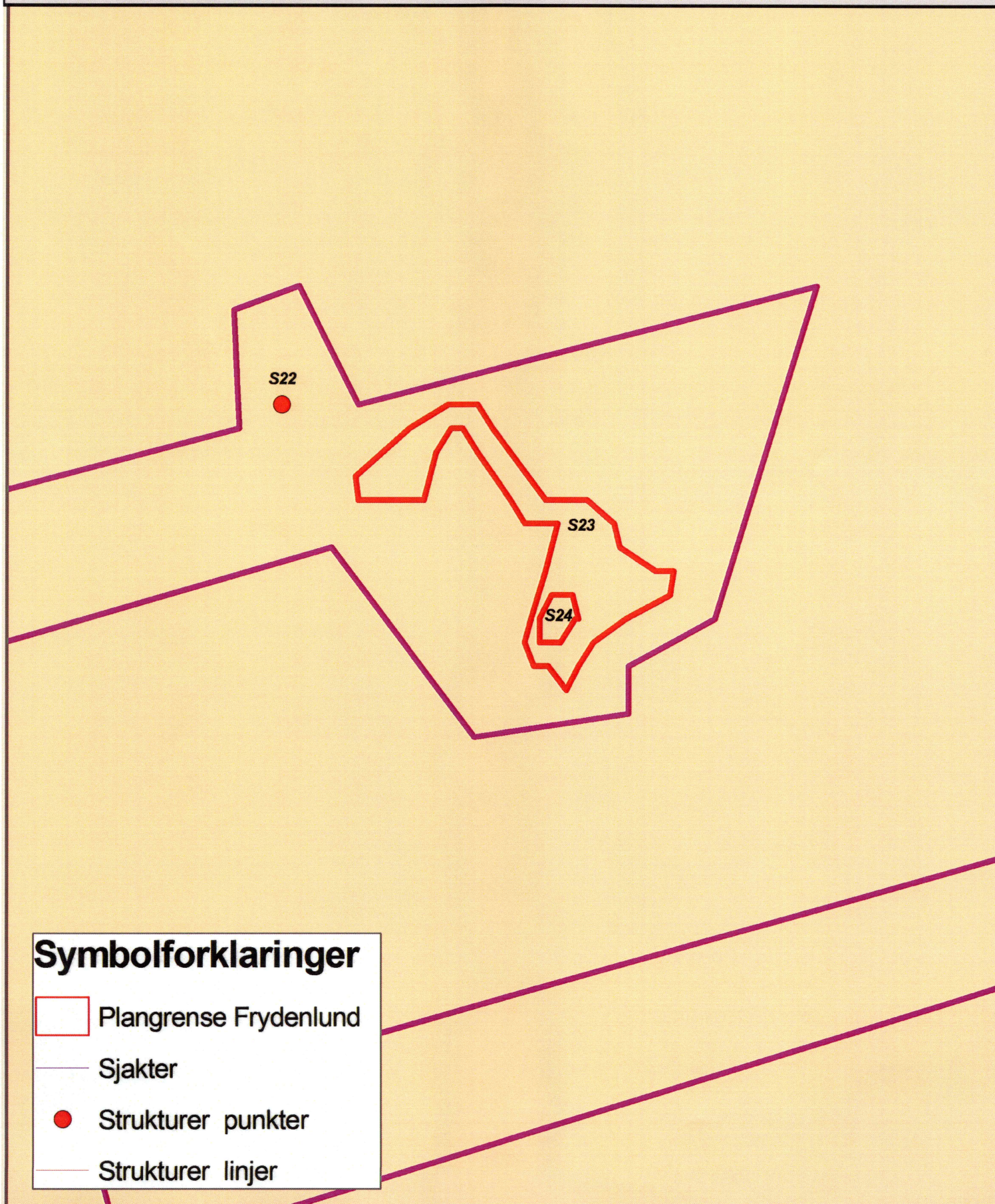
Symbolforklaringer

- Plangrense Frydenlund
- Sjakter
- Strukturer punkter
- Strukturer linjer

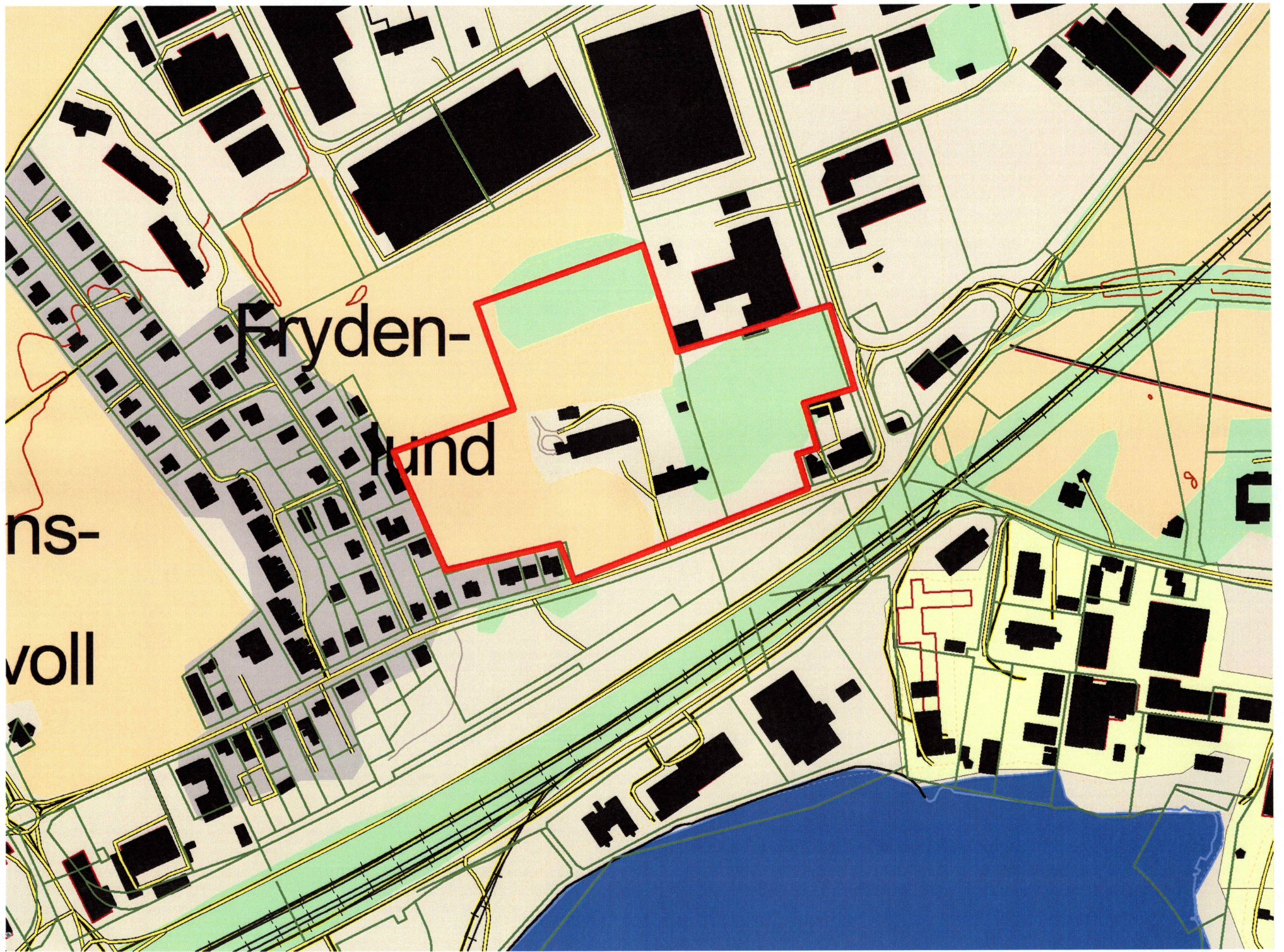
Frydenlund, 18/1, Lier kommune
S22-S24

0 2 4 8 Meters

Fryden-

lund

ns-

voll

Struktur,-objektliste, Frydenlund, 18/1, Lier

Strukturnr	Sjaktnr	Form	Mål	Tolkning	Snittet	C14	ldnr
S1	3	Oval	0,8x0,6m	Uviss	Ja	Nei	
S2	3	Langoval	1,2x0,3m	Uviss	ja	Nei	
S3	3	Sirkulær	0,24x0,20	Uviss	Ja	Nei	
S4	3	Sirkulær	0,2x0,2m	Uviss	Nei	Nei	
S5	5			Avskrevet			
S6	5			Avskrevet			
S7	7	Langoval	1,0x0,8m	Stolpehull?	Ja	Nei	96321-1
S8	7	Oval	0,6x0,7m	Stolpehull?	Nei	Nei	96321-2
S9	7	Oval	1,2x1,0m	Stolpehull?	Nei	Nei	96321-3
S10	7	Rektangulær	0,34x0,24m	Stolpehull?	Nei	Nei	96321-4
S11A	7	Langoval	ca 4x1m	Uviss	Nei	Nei	
S11B	7	Langoval	ca 4x1,5m	Uviss	Nei	Nei	
S12	7			Avskrevet			
S13	8	Halvsirkel	ca 2,0x1,6	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-1
S14	9	Oval	0,8x0,9	Stolpehull?	Nei	Nei	96319-2
S15	9	Lang, uklar form	15x3m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-3
S16	9	Rektangulærformet	ca 4x2m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Delvis	720-740 og 760-1010 e.Kr	96319-4
S17	9	Lang, uklar form	ca 8x1m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-5
S18	9	Lang, uklar form	ca 3,5x0,5m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-6
S19	9	Oval	ca 0,9x0,45m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Ja	Nei	96319-7
S20	9	Oval	ca 0,9x0,45m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-8
S21	9	Uklar form	ca 3,5x2,5m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-9
S22	11	Sirkulær	0,6m	Stolpehull	Ja	1410-1460 e.Kr	96319-10
S23	11	Halvsirkelformet	ca 6c1m	Avfallslag? Skjørbrent stein	Nei	Nei	96319-11
S24	11	Oval	0,8x0,6m	Avfallslag? Skjørbrent stein, brente bein	Nei	1060-1080 og 1150-1300 e.Kr	96319-12
				Hulvei			95465
				Gravhaug			39108

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo	
Saksb. L160	- 7 SEPT. 2006
Ark.: 0626-18	Kopi
Saksnr. 06/924	Dok.nr.: 3

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE RAPPORT FRA ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER

Fylke	Buskerud
Kommune	Lier
Gnr/Bnr, Navn	18/1 Frydenlund
Saksnr.	05/721
Gjelder	Arkeologisk registrering i forbindelse med igangsetting av reguleringsplan for del av Frydenlund gård
Kartreferanse	ØK kart CJ041-5-2
Utført dato	15-18/11 og 22-23/11 2005
Utført av	Lars Groseth, arkeolog Utviklingsavdelingen
Vedlegg	Strukturliste Oversiktskart registrerte kulturminner Oversiktskart registrerte strukturere i sjaktene Kart S1-S4 Kart S7-S11B og S13 Kart S15-S16 Kart S17-S21 Kart S22-S24 Vedartsbestemmelser C14 dateringer Registreringsskjema for ID: 96319, 96321, 39108 95465 Plan og profiltegninger

Formål og bakgrunn for undersøkelsen

I forbindelse med varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for del av Frydenlund gård, 18/1, Lier kommune ble det foretatt en arkeologisk registrering av planområdet for å avklare om tiltaket vil berøre automatisk fredete kulturminner.

Bemanning og tidsbruk

Registreringen ble gjennomført av Lars Groseth. Det ble brukt 39 timer i felt inkludert kjøring, 1 time til forarbeid og 20 timer til etterarbeid, til sammen 60 timer.

Tidligere arkeologiske registreringer

Planområder er ikke tidligere arkeologisk registrert. Det er likevel kjent 2 gravhauger fra tidligere innenfor planområdet,- en rundhaug og en langhaug (id39108).

Områdebeskrivelse

Planområdet består av gårdstunet på Frydenlund samt noe "utmark". Denne utmarka har tidligere vært et parkanlegg omkring tunet. For øvrig består planområdet av dyrka mark. Området er flatt, men heller svakt mot sør og Drammensfjorden, og ligger +/- 5 moh.

Metode

Det ble sjaktet med gravemaskin i de deler av dyrka mark som vil bli direkte berørt av tiltaket. I "utmarka" ble det foretatt en visuell overflateregistrering.

Registreringer/observasjoner

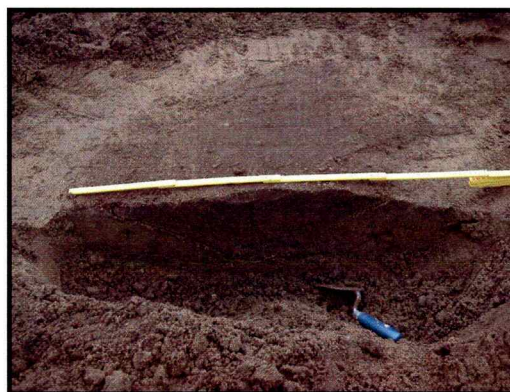
Innmarka:

Det ble gravd til sammen 14 sjakter, noe som utgjør ca 3000 kvm.

Følgende strukturer er registrert:

Sjakt 3

S1 Uviss struktur, oval, om lag 0,8x0,6m. Fyllskiftet består av brun sandjord med enkelte kullflekker mot den grågule sanda som er i grunnen for øvrig. Strukturen ble **snittet**. Fyllskiftet var ca 20cm dypt, med noen kullflekker (se tegning).

S2 Uviss struktur, langoval 1,2x0,3m. Fyllskift som består av brun sandjord med noen kullflekker, som S1. **Snittet** i S-ende. Dybden på fyllskiftet er 4cm.

S3 Uviss struktur, sirkulær 0,24x0,20. Fyllskift som består av brun sandjord. Strukturen ble **snittet**. Dybde på fyllskiftet 4cm.

S4 Uviss struktur, sirkulær 0,2x0,2m. Fyllskift som består av brun sandjord.

S3 og S4 i forgrunnen, S2 i bakgrunnen.

S1 bakerst i bildet, S2 midt i bildet og S3-4 i forgrunnen.

Større områder med fyllskift rett sør for S1 og S2.

Merknader til strukturene i sjakt 3

Strukturene S1-S4 er vanskelige å tolke. Sjakten ble her utvidet for å finne eventuelle flere strukturer, men uten at denne utvidelsen ble klargjørende. Strukturene synes ikke å være

stolpehull eller del av noen annen konstruksjon. De store amøbeformede fyllskiftene fortsetter inn under sjakkanten både i nord- og sørende, men de gjenfinnes ikke i sjakt 2 (i nord) eller sjakt 4 (i sør). Det foreligger en udatert kullprøve fra S2. Strukturene er merket med nummer og dekket til med filt.

Sjakt 5

S5 Uviss struktur, sirkulærformet fyllskift som består av mørkbrun sandjord. **Snittet** (se tegning). **Avskrevet.**

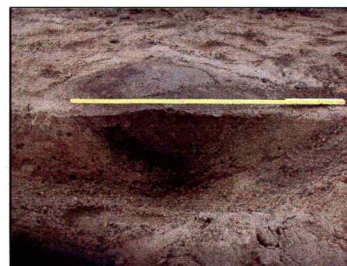

S6 Uviss struktur, sirkulærformet fyllskift, mørkbrun sandjord, som synes å være gjennomskåret av plogspor. **Snittet** (se tegning). **Avskrevet.**

Sjakt 7

S7 Mulig stolpehull. Langovalt fyllskift 1,0x0,8m. Lysbrun sandjord avgenser strukturen mot sandgrunnen for øvrig. Innenfor avgrensningen er det et nytt sirkulærformet fyllskift som består av mørkbrun sandjord med partier av kullblandet/kullfarget sandjord med enkelte kullbiter (se tegning). **Snittet**. Profilen viser en klar avgrensning av det laget som på overflaten sees som mørkbrun sandjord. Dybden på dette laget er ca 18cm. Det kullblandete/kullfargete sjiktet kan også sees i profilen. Den lysebrune sandjorda er også markert i profilen, og har en klar avgrensningen på sidene, men noe mer uklar avgrensning i bunnen.

S8 Mulig stolpehull, klart avgrenset mot sandgrunnen, ca 0,6x0,7m (se tegning). Som foregående struktur er det en sirkulær struktur innenfor den ytre avgrensningen. Denne består av

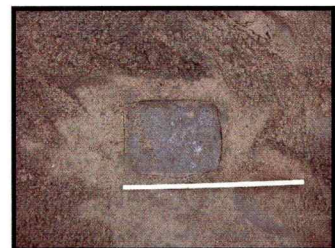

mørkbrun sandjord, en stein stikker så vidt opp i midten av denne sirkelen. Stikk med jordbor i sentrum viser at den mørkbrune sandjorda har en dybde på ca 30cm.

S9 Mulig stolpehull, oval ca 1,20x1,0m, mørkbrun sandjord og noe kullblandet klart avgrenset mot den lyse sandgrunnen (se tegning). Særlig konsentrasjon av kullblandet sandjord og kullbiter i sentrum av strukturen. Stikk med jordbor i sentrum viser en dybde på ca 40cm.

S10 Mulig stolpehull, rektangulær 0,34x0,24m, består av gråbrun sandjord (se tegning). Stikk med jordbor viste maksimum dybde på 10cm, men overgangen mellom struktur og undergrunnen var uklart i jordboret.

S11A Fyllskift, langoval struktur som består av gråbrun sandjord, ca 4x1m.

S11B Fyllskift, langoval struktur som består av gråbrun sandjord, ca 4x1,5m.

Bildet viser S11B i forgrunnen og strukturene S7-8-9 fra venstre mot høyre bak i bildet. S10 ligger utenfor bildet og til høyre for disse strukturene.

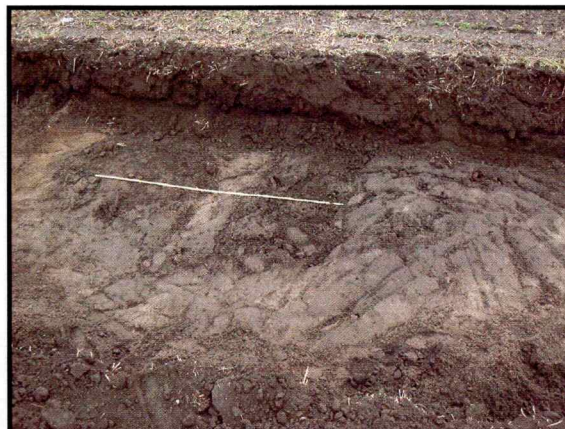

Merknader til strukturene i sjakt 7

Strukturene S7-8-9 er svært like i overflaten, både i form og i type fyllskift. S7 er snittet og tolket som et mulig stolpehull. Stikk med jordbor viser også av S8-9 er forholdsvis dype, og kan også sees på som mulige stolpehull. De ligger dog ikke på en vannrett linje, og utgjør slik sett ikke noen klar del av en mulig konstruksjon. Fyllskiftene 11A-B ligger sør for strukturene 8-10. Sjakten er på dette stedet utvidet både mot nord og sør, uten at lignende strukturer ble påvist. Det er heller ikke liknende strukturer i sjakt 5 eller 6 som ligger nord for sjakt 7, eller sjakt 8 i sør. Likevel kan det være grunn til å være oppmerksom på disse strukturene sett i sammenheng med andre typer strukturer/fyllskift som er påvist i sjaktene 8, 9 og 11. S7-11B er merket med nummer, men kun S7-10 er dekket til med filt.

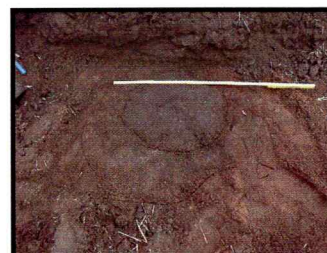
Sjakt 8

S13 Struktur som fortsetter inn under sjaktkanten i sør. Strukturene er halvsirkelformet og består av svært kullblandet sandjord. Innenfor denne strukturen er det videre to konsentrasjoner av skjørbrent stein. Den vestre konsentrasjonen måler 0,8x1,6m, men hvor sørenden fortsetter inn under sjaktkant. Den østre konsentrasjonen måler 1,3x1,2m, men fortsetter også inn under sjaktkanten i sør. Selv om det på overflaten ser ut som to konsentrasjoner med skjørbrent stein, er det likevel en mulighet for at disse to henger sammen da det kun er ca 10 cm mellom disse to. S13 må sees i sammenheng med lignende strukturer i sjakt 9. S13 er merket med nummer, og delvis dekket med filt.

Sjakt 9

S14 Mulig stolpehull, oval, 0,8x0,9m, består av gråbrun og rødlig sandjord (se tegning). Innenfor strukturen sees et tydelig sirkulært fyllskift med mørkbrun, kullblandet sandjord.

S15 Struktur/fyllskift som består av kullblandet sandjord og enkelte skjørbrente stein, strekker seg Ø-V i sjakten, men går også inn under sjaktkantene, ca 15x3m. Henger sammen med S16.

Bildet viser del av S15.

S16 Struktur/fyllskift som henger sammen med S15, men mørkere og betydelig mer skjørbrent stein. Det ble gravd et **snitt** i NØ-re hjørne av strukturen inn mot sjaktkanten. Profilen viser et markert kulturlag med dybde på ca 20cm som ligger under pløyselaget her. Det var et kompakt lag av skjørbrent stein 10-15 cm under overflaten av dette kulturlaget, selv om de også var skjørbrent stein i overflaten. Omkring det kompakte laget med stein var det kullbiter. Her ble det tatt ut en **kullprøve for datering**. Profilsnittet fyltes raskt med vann fra bakken.

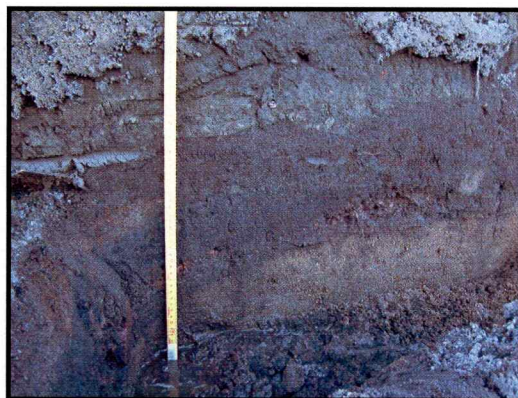
C14 datering: 720-740 eller 760-1010 e.Kr.

Det vil si yngre jernalder.

Bildet viser S16 med profilsnittet i høyre kant, og hvor S15 fortsetter i forlengelsen av S16 mot vest.

Profilen i S16, mot vest.
Det røde er skjørbrent stein.

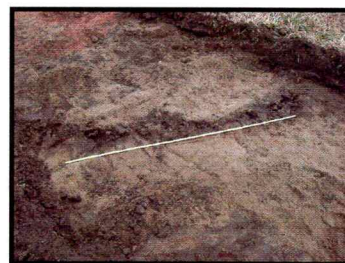
Profilen i S16 mot nord.

S17 Struktur med kullblandet sandjord og mye skjørbrent stein (som S15-16). Strukturen går Ø-V, men svinger mot sør i østre ende og inn under sjaktkant. Mest skjørbrent stein i V-re ende innenfor et område på 2x1,3m.

Bildet viser S17 mot øst.

S18 Struktur/fyllskift med kullblandet sandjord i en stripe som buer fra NØ mot S og inn under sjaktkant.

S19 Struktur/fyllskift av kullblandet sandjord og skjørbrent stein. Strukturen går inn under sjaktkanten. Den delen av strukturen som ligger i sjakten ble rensset vekk, og dette viste at dybden på denne strukturen var 10-12cm. Strukturen er identisk med S20. Det er svært rødbrent sand i grunnen på dette stedet i sjakten.

Bildet viser profilen av S19 nederst i sjaktkanten. Sees som skjørbrent stein.

S20 Struktur/fyllskift av kullblandet sandjord og skjørbrent stein som går inn under sjaktkanten i sør. Den synlige delen av strukturen måler 0,9x0,45m. Svært rødbrent sand i grunnen her som ved S19.

Bildet viser S20 på under venstre del av tommestokken, og restene av S19 under høyre del.

S21 Struktur/fyllskift av kullblandet sandjord og skjørbrent stein, ca 3,5x2,5m. Det kan være mer skjørbrent stein i den V-re delen av strukturen enn i strukturen for øvrig. Fortsetter inn under sjaktkanten mot sør. Svært rødbrent sand i grunnen også her.

Merknader til strukturene i sjakt 9

Det kan ikke være tvil om at steinene som finnes i strukturene i sjakt 9 er skjørbrente. Steinen kan ligne på Drammensgranitten, men er svært porøs og oppsprukket som følge av oppvarming. Steinen må være tilført, det finnes ikke stein naturlig i bakken i dette området. Det er mulig strukturene her er avfallslag etter en eller annen aktivitet. Lil Gustafson, KHM, var på befaring her 18.11.2005. Hun foreslo at dette kunne være bryggestein fra middelalder, dvs stein som har vært brukt i forbindelse med ølbrygging. Området ligger omkring 5 moh, og aktiviteten på landjorda kan ikke være særlig eldre enn yngre jernalder. Kanskje kan man heller se på dette som et strandområde med brygger for båter i yngre jernalder, og at strukturene har en forbindelse med en slik aktivitet? Dateringen av kullprøven fra S16 kan underbygge en slik tolkning.

Sjakt 11

S22 Stolpehull, steinskodd. Kullblandet sandjord i overflaten, sirkulær med diameter omkring 0,6m. Noe mørkere fyllskift i senter av strukturen med diameter omkring 25cm. I dette laget ligger det skjørbrent stein. Strukturen ble **snittet** (se tegning). Profilen viste et stolpeavtrykk med dybde 32 cm, og med en del skjørbrent stein helt ned som kan være skoningsmateriale. Det ble tatt ut en **kullprøve for datering**.

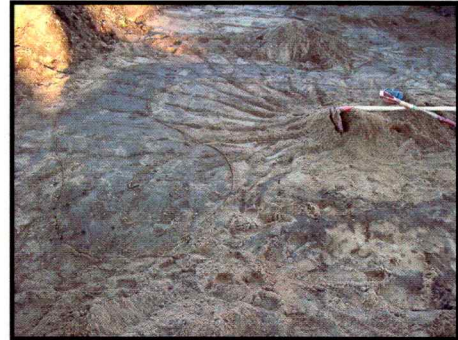
C14 datering: 1410-1460 e.Kr.

Bildet viser profilen i S22.

S23 Struktur/fyllskift med brun til mørkebrun sandjord, som går i en halvsirkel. Denne er særlig avgrenset mot grunnen i N, V og S, men noe mer diffus i Ø. Kan minne om fotgrøft.

Bildet viser NV-ende av S23, bilde tatt mot Ø. Strukturen fortsetter ut av bildet til høyre.

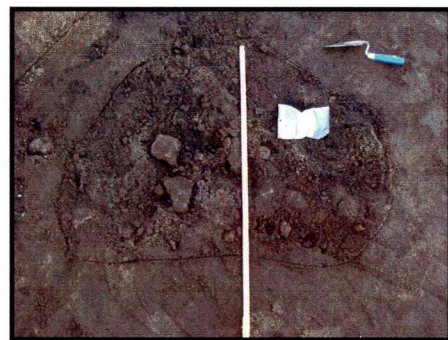

S24 Struktur med skjørbrent stein som ligger innenfor avgrensningen til S23. Oval, 0,8x06m. Mye skjørbrent stein og kullbiter. Avgrensningen på overflaten kan minne om en kokegrop, selv om avgrensningen er noe diffus ut mot S23. Det er tatt ut **kullprøve** i overflaten for datering.

C14 datering: 1060-1080 eller 1150-1300 e.Kr.

Det vil si tidlig middelalder.

Funn: Det ble funnet 5 små fragmenter av brente bein ved vasking av kullprøven fra S24.

Bildet viser S24 i forgrunnen og hele strukturen S23. S22 ligger bakerst i bildet.

Merknader til strukturene i sjakt 11

Sjakt 11 er en forlengelse av sjakt 9 mot øst. Mellom disse sjaktene er det en grøft med noe vegetasjon. Det er derfor all grunn til å tro at disse strukturene kan sees i sammenheng med

strukturene i sjakt 9. Det er ingen liknende strukturer i sjakt 10 og 12 hhv nord og sør for sjakt 11. Det at denne typen strukturer synes å ligge på linje og i samme nivå over havet, kan kanskje underbygge at dette har noe med en strandkant eller bryggeanlegg å gjøre. S22 er det tydeligste stolpehullet vi har i denne undersøkelsen, og kanskje denne stolpen har med en brygge å gjøre? Dette forklarer ikke de skjørbrante steinene eller hvilken funksjon de har hatt annet enn som avfallslag. Dateringene motsier ikke muligheten for at dette har med et bryggeanlegg å gjøre, selv om dateringene fra S22 er fra middelalder.

Kommentar til strukturene

Strukturene i sjakt 9 og 11 er uklare i formen, men dateringene er entydige på at dette er aktivitetsspor fra før-reformatorisk tid. Det er kun en arkeologisk utgravning som kan bidra til å forstå hvilken type aktivitet disse strukturene representerer. Nettopp det at sporene ikke umiddelbart kan tolkes og forstås gjør dette til et interessant og spennende område. Strukturene S13-S24 tolkes som før-reformatoriske aktivitetsspor, og er dermed automatisk fredete kulturminner.

De mulige stolpehullene S7-S10 oppfattes også som før-reformatoriske aktivitetsspor, selv om disse strukturene er mer usikre. Strukturene har likevel interesse i og med strukturene S13-24 som synes å være fra yngre jernalder/middelalder og som bare ligger omkring 30 meter lenger sør.

Utmarksregistrering

Nord for dyrka mark som ligger rett på nordsiden av gårdstunet er det et lite skogholt.

Id95465 Hulvei. Veien går N-NNV/S-SSØ, er ca 1m dyp, ca 1m bredde i bunn men noe smalere i nordenden. Typisk hulveiform med slake kanter. Terrenget her er nesten helt flatt, og slik sett er det ikke helt vanlig å treffe på hulveier som helst oppstår i hellende terreng (bildet viser hulveien mot sør). Veien går tvers igjennom skogholtet, og stopper inn mot dyrka mark både i nordre og søndre ende. I søndre ende kan man se at det er lagt sementrør ned i hulveien videre mot sør der veien nå er gjenfylt, og hvor det er dyrka mark over. Like øst for hovedbygningen på gården er det også mulig å se en forsenkning i terrenget som er et tråkk. Dette tråkket kan ha sammenheng med hulveien, men kan helt klart også være uavhengig, og yngre, enn hulveien (tråkket markert på kartet). Dette tråkket er derfor ikke definert som automatisk fredet.

Dette tråkket, og selvsagt hulveien, er likevel interessant sett i forhold til de tidligere registrerte gravhaugene som ligger i nordøst for tråkket og i det samme skogholtet (tidligere park tilhørende gården).

Rundhaugen sett fra langhaugen, mot øst.

Rundhaugen, mot nordvest.

Langhaugen, mot nord.

Området som ble sjaktet med gårdstunet i bakgrunnen.

FROM: Darden Hood, Director (mailto:<mailto:dhood@radiocarbon.com>)
(This is a copy of the letter being mailed. Invoices/receipts follow only by mail.)
February 15, 2006

Dr. Lars Groseth
Buskerud Fylkeskommune
Fylkeshuset
Drammen N-3020
Norway

RE: Radiocarbon Dating Results For Samples FRYDENS16, FRYDENS22, FRYDENS24

Dear Dr. Groseth:

Enclosed are the radiocarbon dating results for three samples recently sent to us. They each provided plenty of carbon for accurate measurements and all the analyses went normally. As usual, the method of analysis is listed on the report with the results and calibration data is provided where applicable.

As always, no students or intern researchers who would necessarily be distracted with other obligations and priorities were used in the analyses. We analyzed them with the combined attention of our entire professional staff.

If you have specific questions about the analyses, please contact us. We are always available to answer your questions.

Our invoice is enclosed. Please, forward it to the appropriate officer or send VISA charge authorization. Thank you. As always, if you have any questions or would like to discuss the results, don't hesitate to contact me.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink that reads "Darden Hood". The signature is written in a cursive style with a large, looped initial "D".

Dr. Lars Groseth

Report Date: 2/15/2006

Buskerud Fylkeskommune

Material Received: 1/9/2006

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	$^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 212843 SAMPLE : FRYDENS16 ANALYSIS : Radiometric-Standard delivery (with extended counting) MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 720 to 740 (Cal BP 1230 to 1210) AND Cal AD 760 to 1010 (Cal BP 1190 to 940)	1160 +/- 60 BP	-25.6 o/oo	1150 +/- 60 BP
Beta - 212844 SAMPLE : FRYDENS22 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1410 to 1460 (Cal BP 540 to 490)	470 +/- 40 BP	-24.2 o/oo	480 +/- 40 BP
Beta - 212845 SAMPLE : FRYDENS24 ANALYSIS : Radiometric-Standard delivery (with extended counting) MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1060 to 1080 (Cal BP 890 to 860) AND Cal AD 1150 to 1300 (Cal BP 800 to 640)	770 +/- 70 BP	-24.3 o/oo	780 +/- 70 BP

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-25.6;lab. mult=1)

Laboratory number: **Beta-212843**

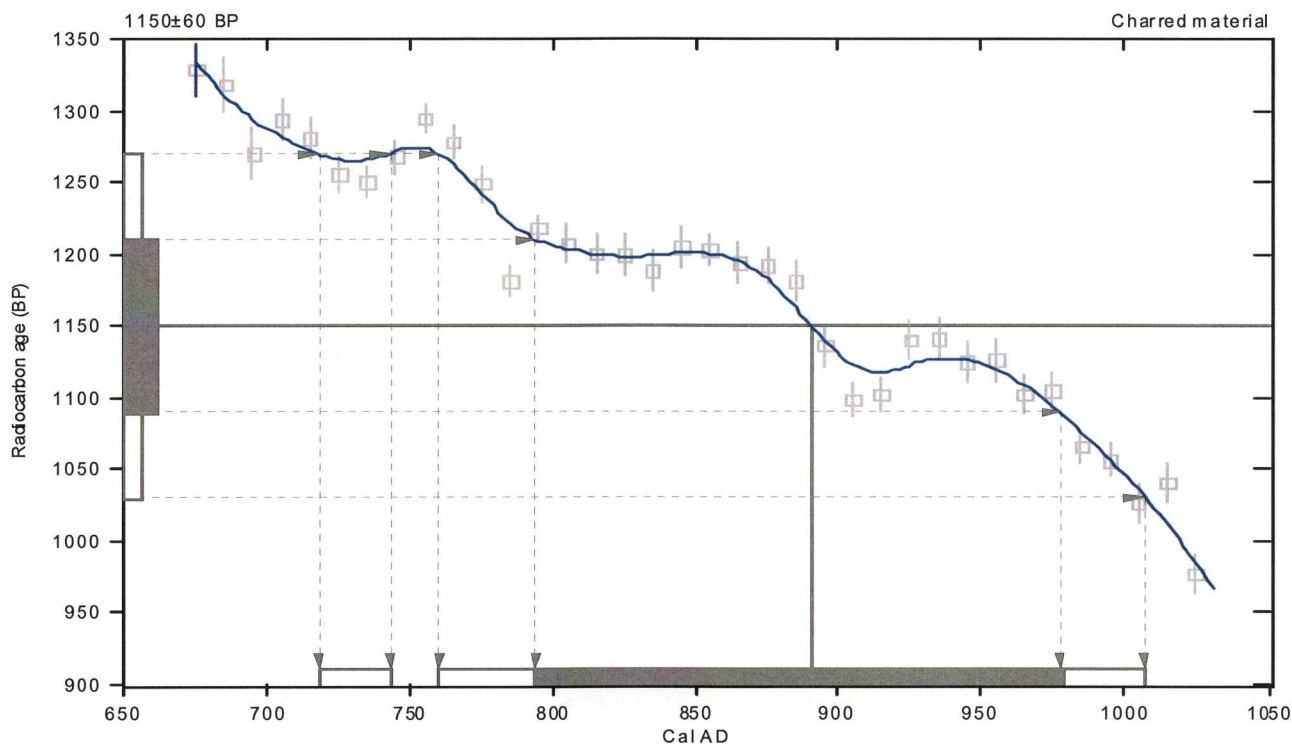
Conventional radiocarbon age: **1150±60 BP**

**2 Sigma calibrated results: Cal AD 720 to 740 (Cal BP 1230 to 1210) and
(95% probability) Cal AD 760 to 1010 (Cal BP 1190 to 940)**

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: Cal AD 890 (Cal BP 1060)

1 Sigma calibrated result: Cal AD 790 to 980 (Cal BP 1160 to 970)
(68% probability)

References:

Database used

INTCAL98

Calibration Database

Editorial Comment

Stuiver, M., van der Plicht, H., 1998, *Radiocarbon* 40(3), p xii-xii

INTCAL98 Radiocarbon Age Calibration

Stuiver, M., et. al., 1998, *Radiocarbon* 40(3), p1041-1083

Mathematics

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, *Radiocarbon* 35(2), p317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-24.2:lab. mul=1)

Laboratory number: **Beta-212844**

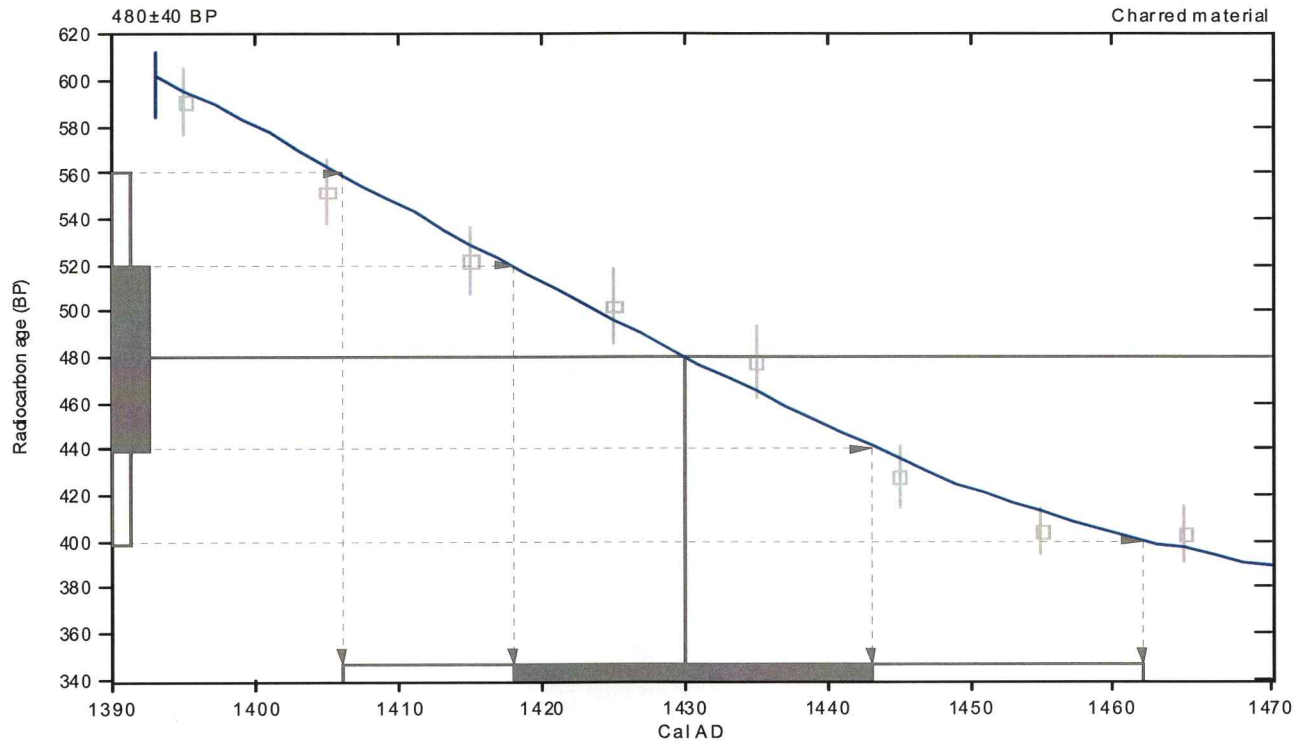
Conventional radiocarbon age: **480±40 BP**

2 Sigma calibrated result: Cal AD 1410 to 1460 (Cal BP 540 to 490)
(95% probability)

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: Cal AD 1430 (Cal BP 520)

1 Sigma calibrated result: Cal AD 1420 to 1440 (Cal BP 530 to 510)
(68% probability)

References:

Database used

INTCAL98

Calibration Database

Editorial Comment

Stuiver, M., van der Plicht, H., 1998, *Radiocarbon* 40(3), pxi-xiii

INTCAL98 Radiocarbon Age Calibration

Stuiver, M., et. al., 1998, *Radiocarbon* 40(3), p1041-1083

Mathematics

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, *Radiocarbon* 35(2), p317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-24.3:lab. mult=1)

Laboratory number: **Beta-212845**

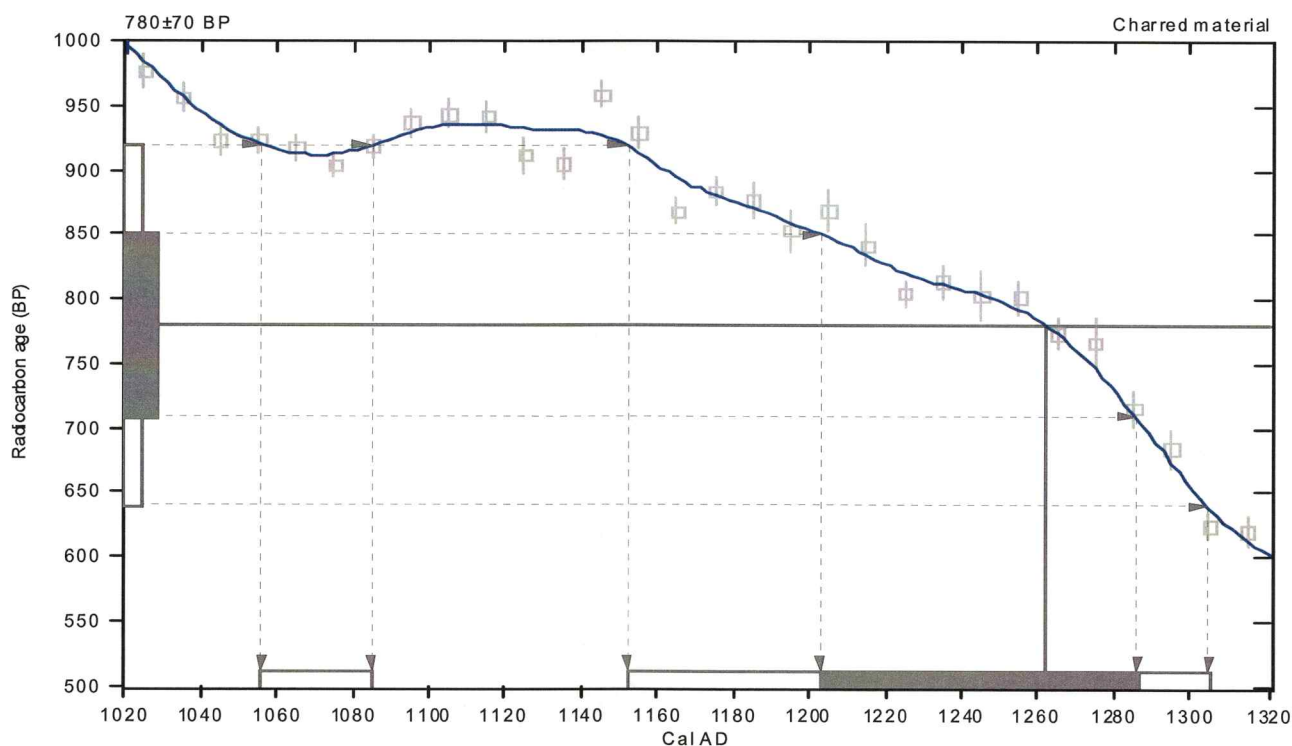
Conventional radiocarbon age: **780±70 BP**

2 Sigma calibrated results: **Cal AD 1060 to 1080 (Cal BP 890 to 860) and
(95% probability) Cal AD 1150 to 1300 (Cal BP 800 to 640)**

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: **Cal AD 1260 (Cal BP 690)**

1 Sigma calibrated result: **Cal AD 1200 to 1290 (Cal BP 750 to 660)**
(68% probability)

References:

Database used

INTCAL98

Calibration Database

Editorial Comment

Stuiver, M., van der Plicht, H., 1998, *Radiocarbon* 40(3), pxi-xii

INTCAL98 Radiocarbon Age Calibration

Stuiver, M., et. al., 1998, *Radiocarbon* 40(3), p1041-1083

Mathematics

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, *Radiocarbon* 35(2), p317-322

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • E-Mail: beta@radiocarbon.com

**KULTURHISTORISK MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO**

0626-18
**ARKIV
KOPI**

Nasjonallaboratoriet for C14-datering
Sem Sælandsvei 5
NTNU-Gløshaugen
7491 Trondheim

Historisk museum og Vikingskipshuset
Fornminneseksjonen
Postboks 6762 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Sentralbord: 22 85 19 00
Telefaks: 22 85 19 38
www.khm.uio.no

Dato: 12. februar 2008
Deres ref.:
Vår ref.: 06/924 -16

Besøksadresse: St. Olavsgt. 29
Saksbehandler: L.Gustafson
Tlf. 22 85 19 36
E-mail: lillian.gustafson@khm.uio.no

**Oversendelse av 9 kullprøver for C14-datering
Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud**

Oversender her 9 kullprøver fra en undersøkelse som avdekket 3 sett med parvise ildsteder/ovner av anselig dimensjoner, som tyder på organisert produksjon, men foreløpig er det usikkert hva som ble produsert. Anleggene er omgitt av grøfter, som kan være en slags bygning knyttet til ovnene. Det ble dessuten undersøkt et kulturlag, mulig gulvlag utenfor produksjonsanleggene. I forbindelse med fylkeskommunens registreringer foreligger dateringer til middelalder.

De fleste prøvene inneholder furu, noen få har litt bjørk som må akselleratordateres. Det er en stor fordel med noen bjørkeprøver for å kontrollere en eventuell feilkilde ved datering på gammel furu. Et par av bjørkeprøvene er svært små, så hvis det ikke lar seg gjøre å akselleratordatere dem, må de blandes med furu, som er vedlagt.

Følgene prøver oversendes:

Fra produksjonsanleggene:

S115, P51 – ovn I – furu – C-prøve
S115, P57 – ovn II – furu – B-prøve
S131, P32 – ovn I – furu – A-prøve (tilleggsmateriale vedlagt)

Fra grøfter ved produksjonsanleggene

S112, P26 – grøft ved S115 – furu – B-prøve
S113, P28 – grøft ved S115 – furu – B-prøve
S117, P44 – grøft ved S115 – bjørk – C-prøve
S124, P99 – grøft ved S127 og S134 – bjørk – AMS

Kulturlaget

S108 P83 – kulturlag, nordre del – bjørk - AMS (furu vedlagt om prøven er for liten)
S108 P89 – kulturlag, søndre del – bjørk – AMS (furu vedlagt om prøven er for liten)

Av hensyn til det videre arbeid vil vi gjerne ha dateringene så snart det er mulig.

Fakturaen merkes bestillerkode 272000, prosjekt 420847, tiltak 758060.

Fakturaadresse:

Universitetet i oslo

Regnskapsseksjonen – Sentralt fakturamottak

Postboks 1074 blindern

0316 Oslo

Med hilsen

Lil Gustafson
førsteamanuensis

Vedlegg: 9 kullprøver med skjemaer.

FRYDENLUND, 18/1, Lier kommune, Buskerud

Produksjonsanlegg og kulturlag.

Undersøkelsen ble foretatt i åkerområde på Frydenlund gård, Lierstranda. Funnene ligger 70-100 m SV for driftsbygningen på gården, ca. 250 m NNV for Drammensfjorden, ca. 5 m o.h. Ved maskinell flateavdekking av åkerjorden ble det påvist aktivitetsspor (id96319, id96321). Disse er tolket som et kulturlag, mulig gulvlag og et produksjonsområde. Sistnevnte består av tre anlegg som ligger på rekke, hver med to store ildsteder eller "ovner" som bærer preg av sterk varme. Ildstedene/"ovnene" har oval form, dimensjon ca. 3x1,5 m og ligger to og to parallelt, omgitt av grøfter. Anlegg S115 er omgitt av to parallelle grøfter, anlegg S 131 og S127 er omgitt av en felles grøft. Nær de sistnevnte to anleggene ble det avdekket to groper med mye kull, muligens rest etter kullproduksjon, S 129 og S 130. Det ble ikke gjort funn som kan gi grunnlag for å tolke hva som er produsert i "ovnene". Det vil bli foretatt ulike analyser som forhåpentligvis kan antyde svar. Foreløpig vil vi datere et utvalg kullprøver. Prøvene fra ildstedene/"ovnene" daterer disse, S115 ildsted/ovn I og II, S131, ildsted/ovn I. Prøvene er fra det øverste laget, og gir trolig en sluttdatering (plan- og profiltegning). Det antas at anleggene har en kort brukstid. Det sendes også prøver fra grøftene som omgir anleggene: S112, S113, S117 omkring og ved anlegg S115 og S124 omkring anleggene S127 og S131 (plantegning).

Kulturlaget S108 ligger vest for produksjonsanleggene og består to noe ujevnt langstrakte former (nordre og søndre), hver med lengde ca. 10 m, bredde ca. 4 m, tykkelse opp til 0,2m. Muligens er dette rester av gulv. Prøvene er fra bunnen av kulturlaget, P83 fra nordre kulturlag (profil 3), de to øvrige fra søndre kulturlag: P89 (profil 8) og P78 (profil 7) (plantegning). Disse prøvene er så små at de må aksellerator-dateres, fortrinnsvis på bjørk.

Noen kullprøver er allerede sendt til Beta, Florida for å få et hurtig svar, de resterende sender vi her. Avhengig av resultatet vil vi kanskje supplere med flere dateringer. Fra fylkeskommunens registrering foreligger dateringer til middelalder.

Vedlagt er oversiktskart, plan- og profiltegninger. Foto av produksjonsanleggene under.

Produksjonsanlegg S 115 med to "ovner", omgitt av grøfter.

Produksjonsanlegg S131 t.h og S127, hver med to "ovner", omgitt av en felles grøft.

Produksjonsanlegg S 115 under utgravning, i forgrunnen to parallelle grøfter snittes.

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
 Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
 Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Forslag om ¹⁴C- Datering
 (se rettledning)

Konvensjonell datering: x AMS: Betalt oppdrag: x

1. Søkerens navn: Lil Gustafson Stilling: førsteamanuensis

Adresse: Kulturhistorisk museum, Postboks 6762, St. Olavsplass, 0130 Oslo
 Telefon: 22851936

Ansvarlig veileder (for studenter):

Er søknaden personlig: På vegne av institusjon: x

2. Prøvematerialets art: trekull

Funnsted (kommune, fylke): Lier kommune, Buskerud

3. Antall dateringer: 9 Prioriteringsrekkefølge:

4. Redegjør for formålet med datering på eget vedlegg.

Vedlegget skal gi utfyllende kommentarer samt en vurdering av tidligere dateringer for samme formål (oppgi DF-nummer hvis mulig). I tillegg skal det legges ved et kart som angir funnsted og en skisse eller tegning som viser stratigrafien eller forteller noe om contexten til prøvene.

Vedlegget er på ...8... sider og inneholder (sett kryss):

Tekst: x Kart: x Skisse/tegning: x Fotografi:

5. Prosjektets finansieringskilder (sett kryss): NFR: Univ., høyskole, off. museum:

Andre (spesifiser): tiltaksnr. 758060, prosjektnr. 420847

6. Har søkeren fått utført dateringer siste 5 år? (sett kryss) nei: ja: x
 Oppgi i så fall DF-nummer og hvor resultatene evt. er publisert: mange dateringer er publisert i KHMs serie: Varia 58 og Varia 62, men ingen DF nummer er relevante.

Dato

17/2-08

Underskrift søker

Lil Gustafson

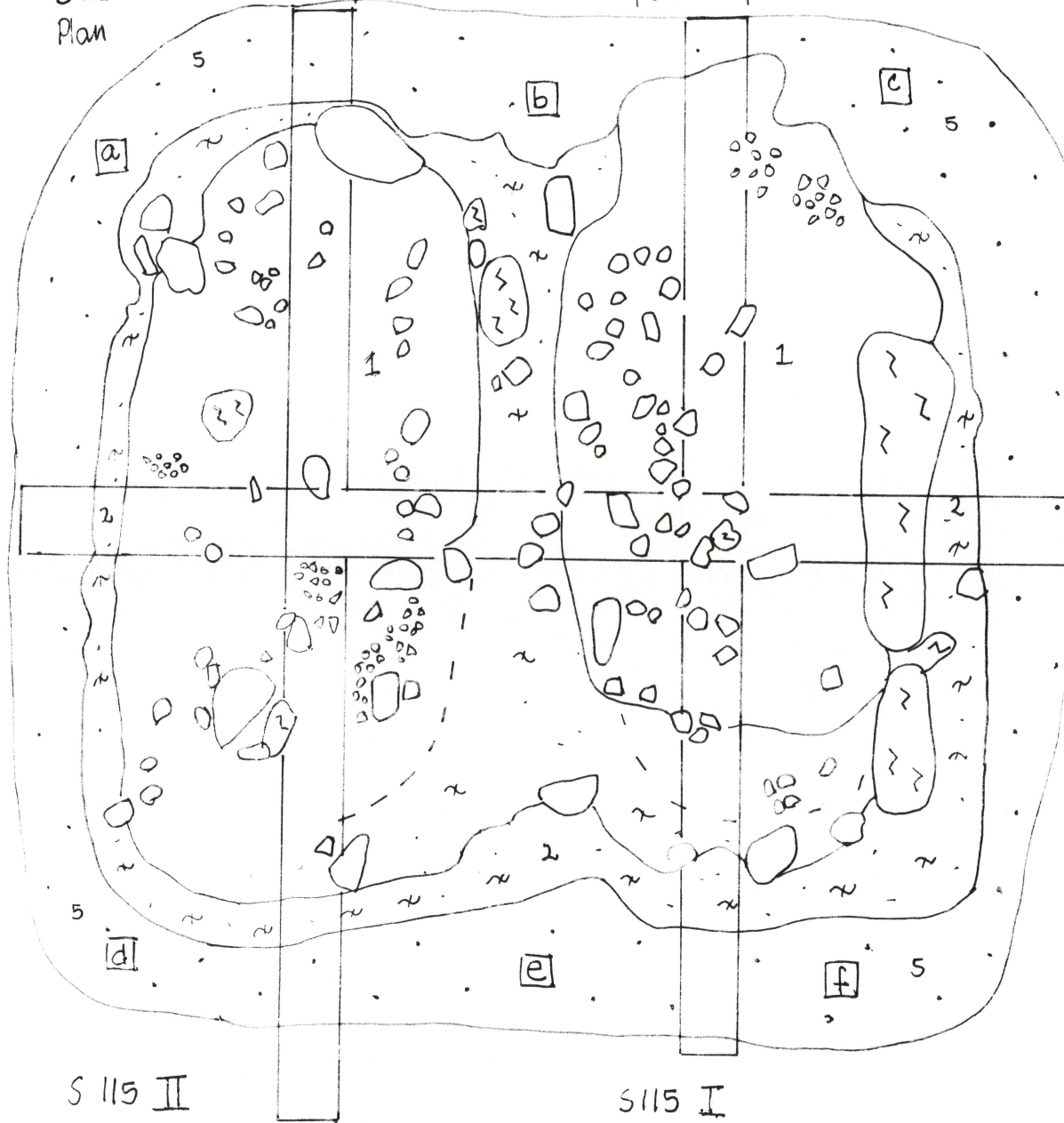
Underskrift veileder

Frydenlund 18/1, Lier k. Buskerud

S 115
Plan

profil 38 profil 39

profil 40 profil 41

- 1 sandblandet humus med grus og kull
- 2 rødbrent løs og fet sandholdig leire
- 5 rødbrent(?) sand
- (Z) oppsprukne stein, brent
- stein, de aller fleste brent

profil 36
37

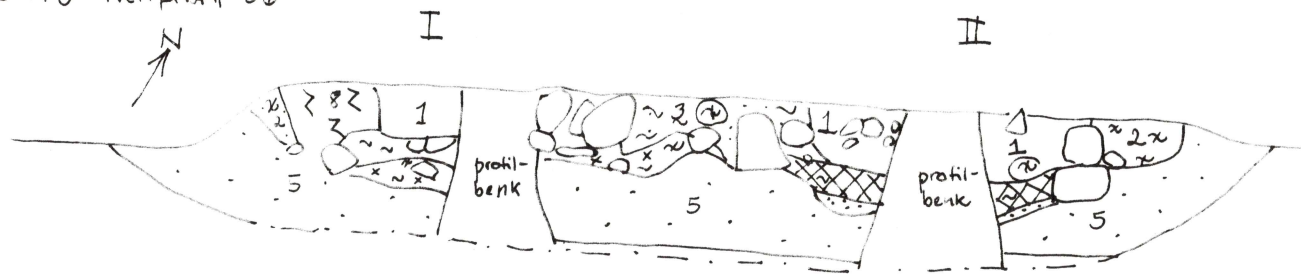
M: 1:20
1m

S 115 II

S 115 I

Frydenlund 18/1, Lier K. Buskerud

S 115 Tverrprofil 36

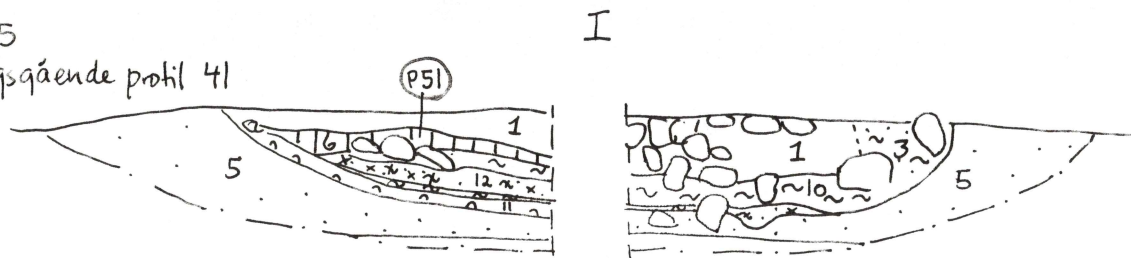
- ~ leire
- x brent leire
- stein, de fleste brent
- xxx kull
- z oppsprukket stein, brent
- ... lys silt/sand

Tverrprofil 37

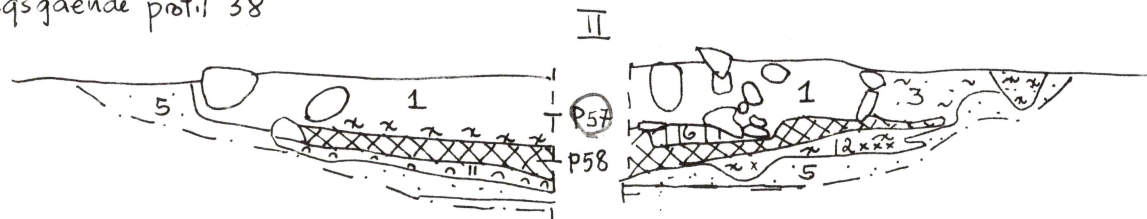
S 115

Langsgående profil 41

- 10 lys grå kompakt leire ~ ~
- 6 fet, fuktig, mørk brun humus
- 12 blandet lag, kull, leire, brent leire, sand x ~ x ...
- 11 lys grågul silt/sand

Langsgående profil 38

Frydenlund 18/1, Lier K. Buskerud.
S131 Plan

1:20

1m

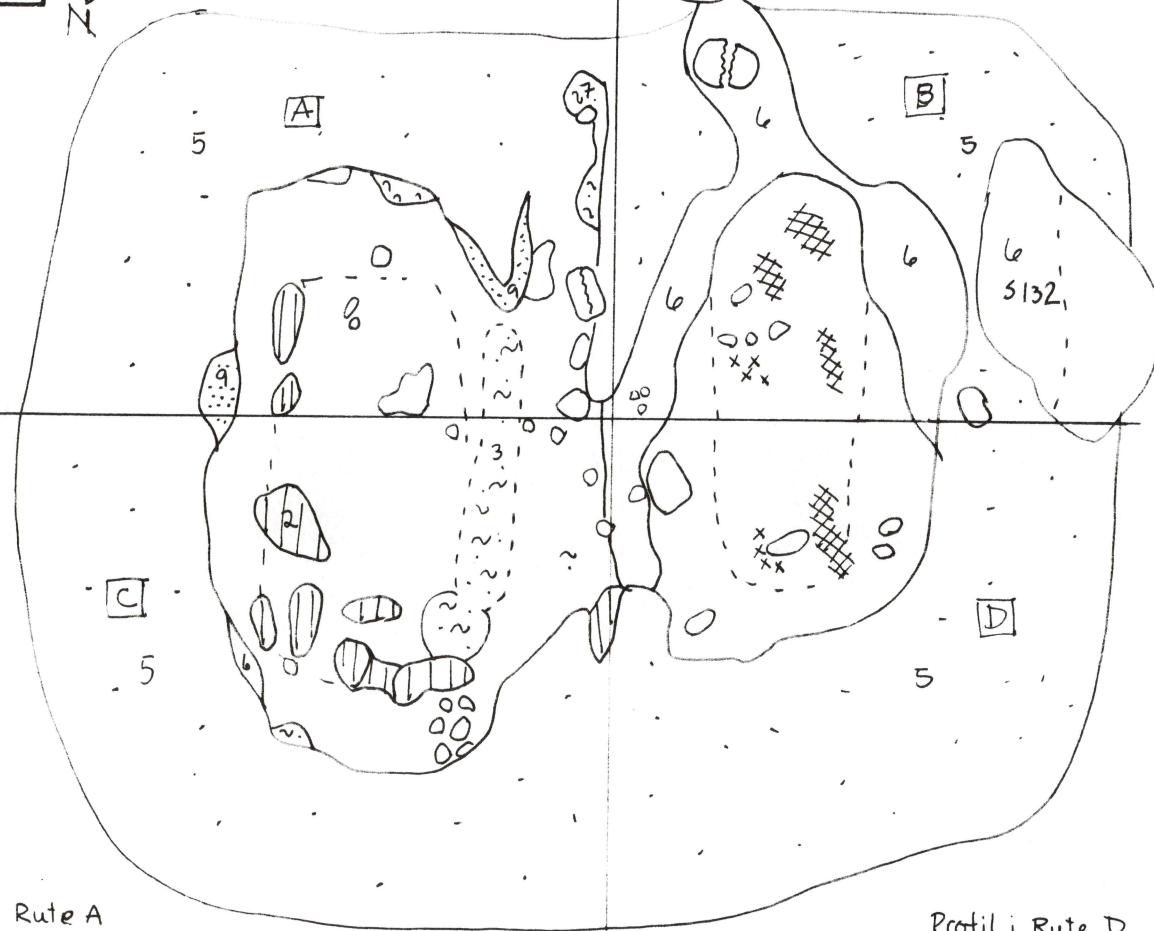

S130

II

I

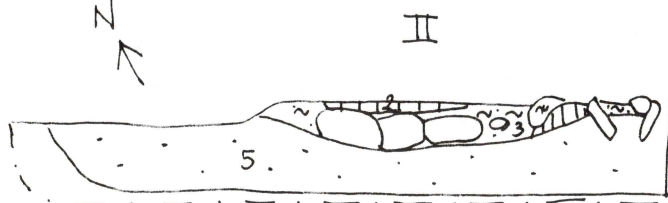
PROFIL →

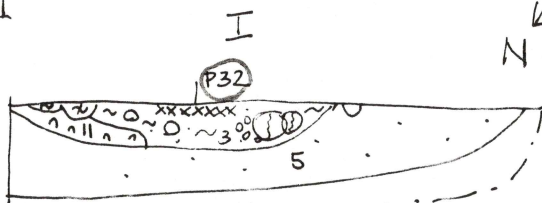
(xxx) avgrænsning av lag 10 i kvadrant B+D med mye kull (prøve 32.)

- 1 svartbrun humus, fet og fuktig III
- 2 leire, blandet med silt, stedvis varmpåvirket ~ ~ ~
- 3 rød(brent) sand
- 4 brun humusholdig sand
- 5 brun, fuktig, sandblandet leire ~ ~ ~
- 6 lys, brungrå silt ~ ~ ~
- 7 lys grå sand ~ ~ ~
- 8 kompakt siltig grå leire ~ ~ ~

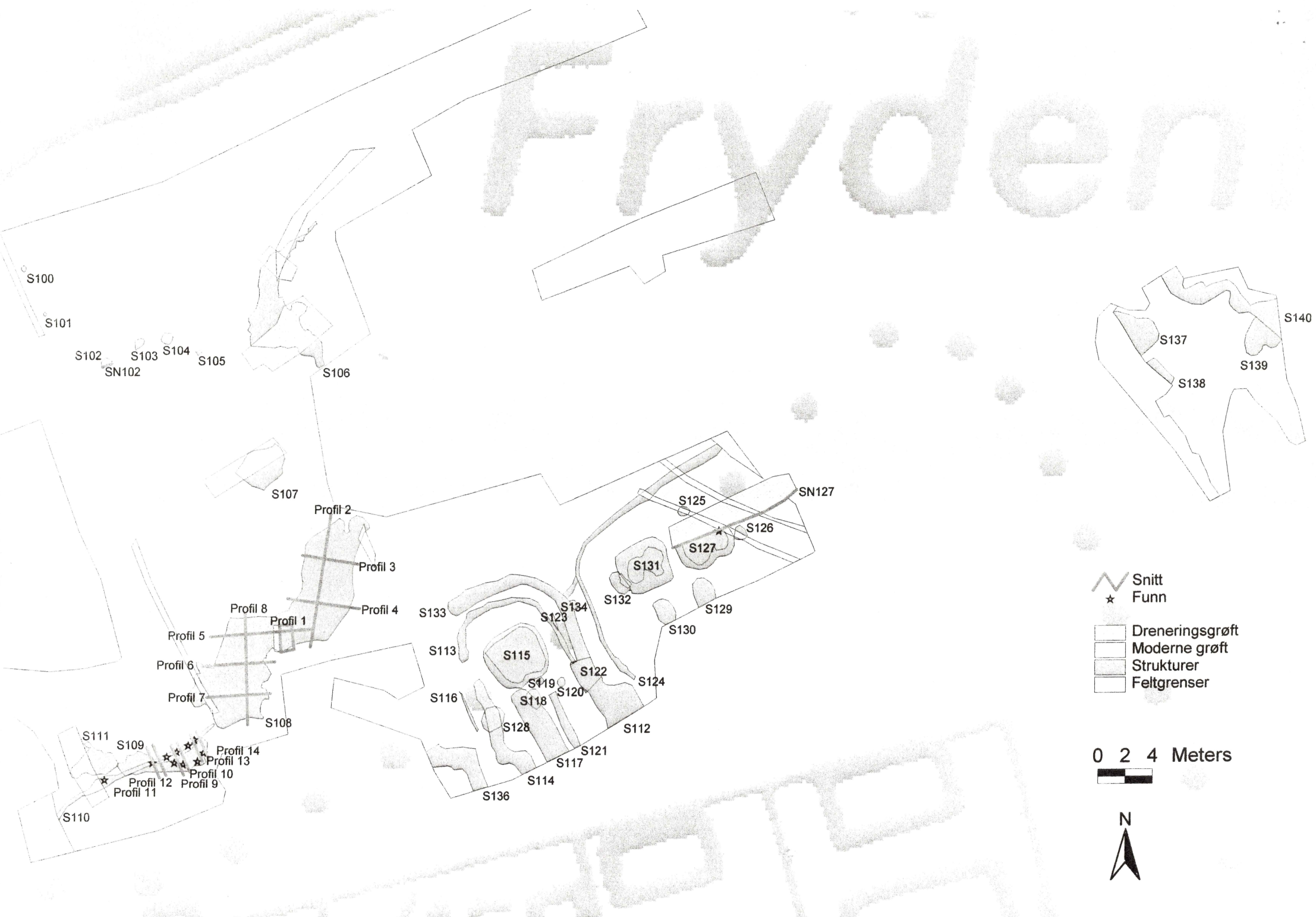
Profil i Rute A

Profil i Rute D

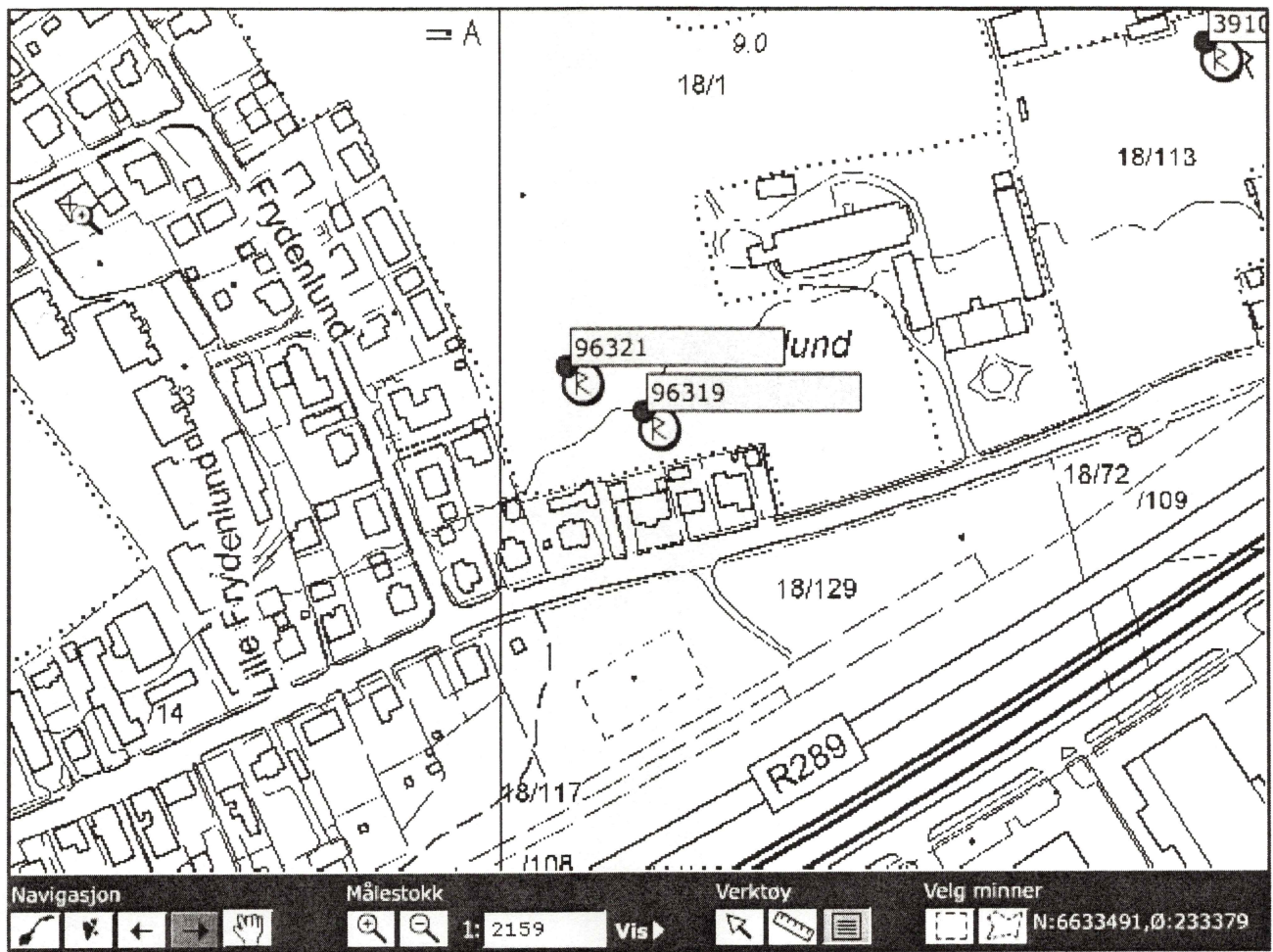
Fryden

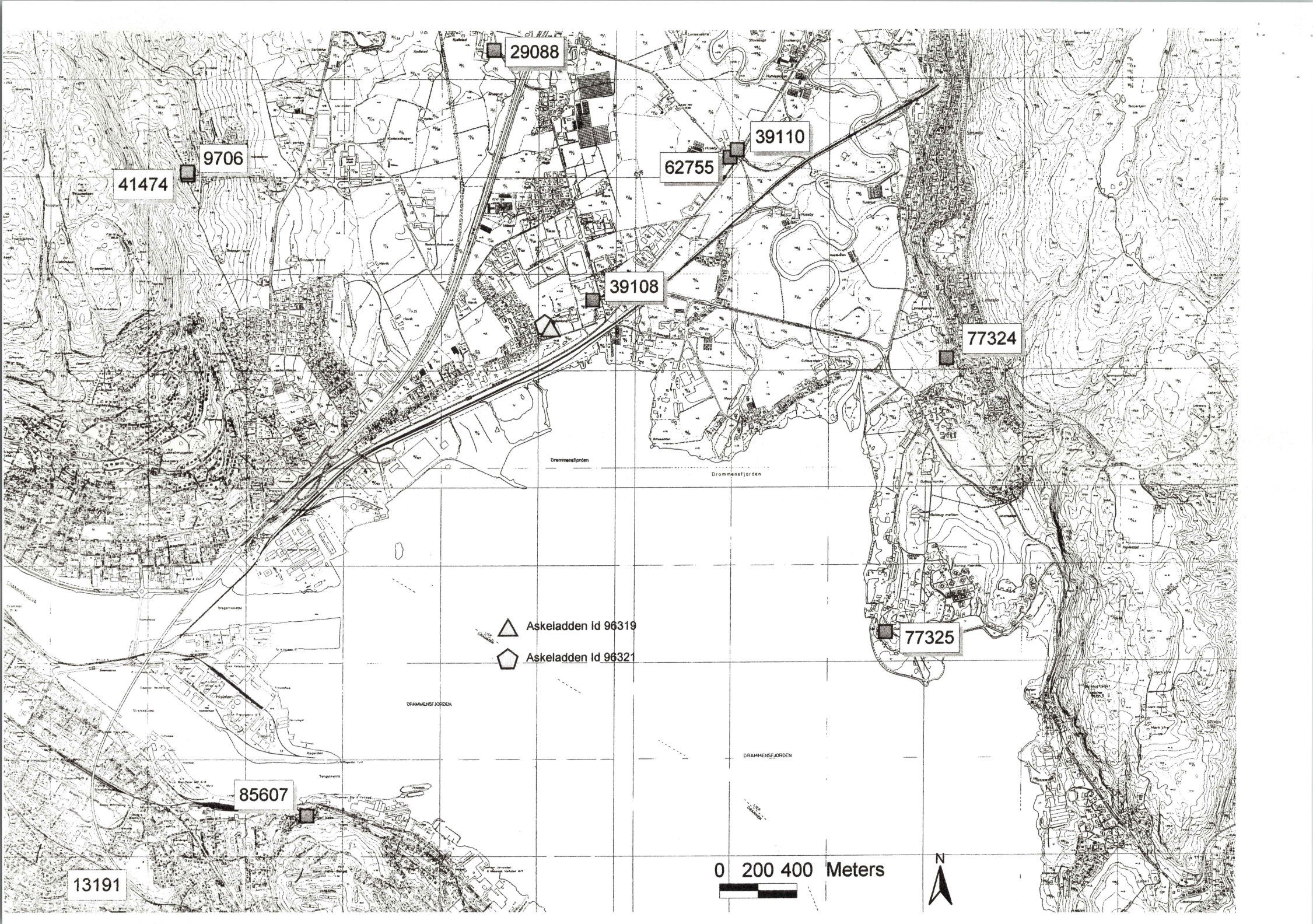

- Snitt
- Funn
- Dreneringsgrøft
- Moderne grøft
- Strukturer
- Feltgrenser

0 2 4 Meters

41474

9706

29088

62755

39110

39108

77324

77325

85607

13191

▲ Askeladden Id 96319

⬠ Askeladden Id 96321

0 200 400 Meters

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettledning)

1. Oppdragsgiver: *Lil Gustafson*
2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 5 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettledn.): (sett kryss) A: B: C: AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 115, P57
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Daterer en bruksfase (øvre datering) i en "ovn" eller ildsted II i produksjonsanlegg S115
(plan- og profiltegning).

"Sitetype": produksjonsplass "Context": ovn eller ildsted
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu.

Dato: *12/2-08*

Underskrift: *Lil Gustafson*

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettledning)

1. Oppdragsgiver: *Lil Gustafson*
2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 5 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettledn.): (sett kryss) A: B: x C: AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 115, P57
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Daterer en bruksfase (øvre datering) i en "ovn" eller ildsted II i produksjonsanlegg S115
(plan- og profiltegning).

"Sitetype": produksjonsplass "Context": ovn eller ildsted
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu.

Dato: *12/2-08*

Underskrift: *Lil Gustafson*

Nasjonallaboratoriet for ^{14}C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ^{14}C datering
(se rettledning)

1. Oppdragsgiver: *Lil Gustafson*
2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 3 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettledn.): (sett kryss) A: B: C:x AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 115, P51
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Daterer en bruksfase (øvre datering) i en "ovn" eller ildsted I i produksjonsanlegg S115
(plan- og profiltegning).

"Sitetype": produksjonsplass "Context": ovn eller ildsted
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu.

Dato: *12/2 08*

Underskrift: *Lil Gustafson*

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettledning)

1. Oppdragsgiver: *Lil Gustafon*
2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 5 g ±
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettledn.): (sett kryss) A: B: C: AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 131, P32
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt: juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Daterer en bruksfase i en "ovn" eller ildsted I i produksjonsanlegg S131 (plan- og
profiltegning

"Sitetype": produksjonsplass "Context": ovn eller ildsted
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu. *tilleggsmateriale vedlagt*

Dato: *12/2-08*Underskrift: *Lil Gustafon*

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettleiding)

1. Oppdragsgiver: Lil Gustafson
2. Prøvematerialets art: trekull Mengde: 5 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettleidn.): (sett kryss) A: B:x C: AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 112, P26
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Fra grøft S112 ved produksjonsanlegg S115. Dateringen vil sannsynliggjøre om grøfta
har sammenheng med anlegget.
"Sitetype": ~~bo plass~~ ^{produksjonsplass} "Context": ~~kulturlag~~ ^{grøft}
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? nei
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu.

Dato: 12/2-08

Underskrift:

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettleiding)

1. Oppdragsgiver: Lil Gustafson
2. Prøvematerialets art: trekull Mengde: 5 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettleidn.): (sett kryss) A: B:x C: AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 113, P28
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Fra grøft S113, ved produksjonsanlegg S115. Dateringen vil sannsynliggjøre om grøfta
har sammenheng med anlegget.
"Sitetype": ~~boplass?~~ ^{produksjonsplass} "Context": ~~kulturlag~~ ^{grøft}
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ~~nei~~ ^{ja}
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu.

Dato: 12/2-08

Underskrift:

Nasjonallaboratoriet for ^{14}C datering
 Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
 Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ^{14}C datering
 (se rettleiding)

1. Oppdragsgiver: Lil Gustafson
2. Prøvematerialets art: trekull Mengde: 1 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettleidn.): (sett kryss) A: B: C: x AMS:
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 117, P44
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
 EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
 (legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
 Fra grøft S117, ved produksjonsanlegg S115. Dateringen vil sannsynliggjøre om grøfta
 har sammenheng med anlegget.
 "Sitetype": produksjonsplass "Context": grøft
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
 Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
 såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
 Artsbestemt som bjørk

Dato:

12/2-08

Underskrift:

Nasjonallaboratoriet for ^{14}C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ^{14}C datering
(se rettledning)

1. Oppdragsgiver: Lil Gustafson
2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 0,6 g
3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettledn.): (sett kryss) A: B: C: AMS:x
4. Prøvens merke: Frydenlund, S 124, P99
5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Fra grøft S124, som omslutter produksjonsanlegg S 127 og S 134.
Dateringen vil sannsynliggjøre om grøfta har sammenheng med anleggene.

"Sitetype": produksjonsplass "Context": grøft
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som bjørk

Dato:

17/2-08

Underskrift:

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettleiding)

1. Oppdragsgiver: *Lil Østmo*
 2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 0,3 g
 3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettleidn.): (sett kryss) A: B: C: AMS:x
 4. Prøvens merke: Frydenlund, S 108, P89
 5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
 6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
 7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
 8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Fra bunnen av kulturlaget S108, søndre del. Gir bakre datering for akkumulering av kulturlaget.
- "Sitetype": boplass? "Context": kulturlag
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
 10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
 11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
 12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
 13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som bjørk og furu. Akselleratordatering på bjørk. Supplerende materiale kan ettersendes, men det består av furu.

Dato: *12/2-08*Underskrift: *Lil Østmo*

Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C datering
Sem Sælandsv. 5, NTNU-Gløshaugen, 7491 Trondheim
Tlf. 73 59 33 10 Fax 73 59 33 83

Spesifikasjon for prøve for ¹⁴C datering
(se rettledning)

1. Oppdragsgiver: Lil Gustafson
 2. Prøvematerialets art: trekull Menge: 0,1 g
 3. Mengdeklassifisering (må angis - se rettledn.): (sett kryss) A: B: C: AMS:x
 4. Prøvens merke: Frydenlund, S 108, P83
 5. Prøven funnet av: Mari Østmo, KHM Tidspunkt:juli 2007
 6. Funnsted: Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud
 7. Greenwich koord. (må oppgis) :Bredde: Lengde: UTM:1814 IV, 705 245
EUREF89 (WGS84) sone 32 V
 8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold
(legg ved stratigrafisk skisse eller lignende som viser context):
Fra bunnen av kulturlaget S108, nordre del. Gir bakre datering for akkumulering av kulturlaget.
- ”Sitetype”: boplass? ”Context”: kulturlag
9. Beskrivelse av prøvematerialet: små trekullbiter
 10. Antatt alder, evt. I henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder Alder BP:1200-500 BP
 11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:
såldet, tørket, oppbevart i plastpose
 12. Ønskes evt. restmateriale i retur? ja
 13. Eventuelle andre opplysninger, for eksempel om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt som furu og bjørk, om mulig ønskes bjørk akselleratordatert.

Dato:

12/2-08

Underskrift:

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo		
Saksb.	16 FEB. 2009	Kopi
Ark:	0626-18	
Saksnr.	06/924	Dok.nr.: 17

1

Høeg - Pollen, 876 842 262 MVA,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

ARKIV

Larvik, 3/2-08.

Til Lil Gustafson.

Analyse av 19 kullprøver fra Frydenlund, 18/1, Lier kommune, Buskerud, Tiltakskode 758060, Prosjektkode 420847.

S 108, P 83.

Det ble bestemt 20 biter. Av disse var 6 Betula (bjerke) og 14 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,1 g.

S 108, P 87.

Det ble bestemt 60 biter. Av disse var 24 Betula (bjerke) og 36 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 1,5 g.

S 108, P 78.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 2 Betula (bjerke) og 28 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,0 g.

S 108, P 89.

Det ble bestemt 20 biter. Av disse var 10 Betula (bjerke) og 10 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,3 g.

S 112, P 26.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 2 Betula (bjerke) og 38 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,2 g.

S 112, P 37.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 4 Betula (bjerke) og 36 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,3 g.

S 113, P 28.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 1 Betula (bjerke) og 39 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,1 g.

S 114, P 41.

Det ble bestemt 20 biter. Av disse var 3 Betula (bjerke) og 17 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,05 g.

S 115, P 57.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 4 Betula (bjerke) og 36 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,1 g.

S 115, P 58.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

S 115, P 51.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

S 117, P 44.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 19 Betula (bjerke) og 21 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 1,1 g.

S 118, P 45.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 9 Betula (bjerke) og 31 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,7 g.

S 124, P 99.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 3 Betula (bjerke) og 37 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,6 g.

S 124, P 100.

Det ble bestemt 25 biter. Av disse var 1 Betula (bjerke) og 24 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,05 g.

S 127, P 3.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 1 Betula (bjerke) og 39 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,2 g.

S 129, P 21.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

S 130, P 36.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

S 131b, P 32.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 2 Betula (bjerke) og 38 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,1 g.

Kjell Inge Høy